

PISMO IZ RIMA

MARIO DEZMANN

PO PREPOVEDI «SOCIALNEGA PONEDELJKA» V ZAVODU «G. R. CARLI»

Danes bodo stavkali profesorji tržaških višjih srednjih šol

Po solah sklicana dijaška zborovanja - Mladinske organizacije protestirajo zaradi ukrepa šolskega skrbnika - Kazenski ukrepi v zavodu «Galvani»

V tržaških višjih srednjih šolah vre. Povod za široko protestno gibanje, ki je zajelo tako dijakarje, kakor tudi profesorje, zbor, ki bo danes stavkali od 10. ure dalje, so represivni posegi šolskih oblasti in še posebej šolskega skrbnika.

Solski sindikati CGIL, CISL in UIL so namreč sklenili, da oklečejo za danes pokrajinsko stavko vseh profesorjev srednjih šol v znak protesta, ker je tržaško šolsko skrbništvo prepovedalo tako imenovani «socialni ponedeljek» v trgovskem tehničnem zavodu «G. R. Carli». Kot znano je to že nekajletna dijaška zahteva, ki teži po tem, da bi vsaj en dan na teden imeli dijaki pravico, da svobodno eksperimentirajo nove pedagoške prijeme in skupaj s svojimi profesorji razpravljajo, raziskujejo, poglobljajo posamezne probleme družbe in sveta, ki niso v učnih načrtih. Profesorski zbor zavoda «G. R. Carli» je dijaške zahteve odobrili in se začel dogovarjati, kako bi «socialni ponedeljek» uresničili v praksi. Tedaj pa je prišla prepoved šolskega skrbnika.

Sindikalisti šolnikov CGIL, CISL in UIL so šli k skrbniku in po udarili, da je to represivni ukrep, ki dokazuje, kako šolska oblast mrzi vsak korak na poti samoupravljanja šole. Končno pa bo morala tudi sama vlada stopiti na to pot z delegiranimi normami o «družbenem samoupravljanju» in pravnem položaju šolnikov.

Se istega dne, se pravi včeraj zjutraj, so šolski sindikati sklenili, da oklečejo pokrajinsko stavko vseh šolnikov od 10. ure dalje. Se pred tem so celodnevno stavko oklicali, skupaj, dijaki in profesorji, zavoda «G. R. Carli».

Ostro grajo dr. Fidenziju za prepoved «socialnega ponedeljka» v zavodu «Carli» so izrekle tudi mladinske organizacije KPI, PSI, ACLI in KD. Dijaški predstavniki so se zvečer zbrali v avli «Ferrero» stare univerze, kjer so razpravljali o odgovoru na zadnje represivne ukrepe. Tako so izvedeli, da je v strokovni šoli «Galvani» ravnatelj prepovedal dijaško skupščino in ker se dijaki prepovedi niso držali (zakon jim sklicevanje skupščine dopušča), je za tri dni izključil več desetnikov dijakov.

Kljub sporom med srednješolci, ki pripadajo komunističnim, socialističnim in katoliškim teženjam, je dijaška skupščina na stari univerzi odobrila sklep, da se danes v vseh šolah sklicuje zborovanja, na katerih bo govor o nastalem položaju. V ponedeljek se bodo spet sestali zastopniki dijaških odborov in verjetno oklicali pokrajinsko stavko vseh srednješolcev.

Jutri ob 9.30 bo v kino dvorani Aurora v UL del Bosco 4 redna letna skupščina Zdrženja krvoda-

S FINANČNO POMOČJO DEŽELE

Palačo pokrajinske uprave bodo temeljito obnovili

Čez štiri mesece nova sejna dvorana

Palačo pokrajinske uprave v Trstu, ki stoji na četverkotniku med ulicami Galati, Roma in Geppa ter Trgom Vittorio Veneto, bodo v kratkem preuredili. Deželni tehnični odbor je namreč te dni odobril ustrezne načrte, ki predvidevajo skupno naložbo 300 milijonov lir. Hkrati s tem je odbor sprejel tudi podrobnejši načrt za izvedbo prvih del, za kar bo pokrajinska uprava potrošila 85 milijonov lir.

Zunanji videz palače bo ostal praktično nespremenjen. Prav tako bo v notranjosti tega dela palače malo vidnejših gradbenih novosti. Pač pa bo temeljiteje predelan tisti del, ki gravitira na notranje dvorišče. Tu bodo med drugim uredili vrsto čakalnice za stranke, manjša skladišča, arhive in podobno. Med tem se v palači pripravljajo nova dvorana za seje pokrajinskega sveta. Za to delo, ki ga pokrajinska uprava obravnava posebej in ki so ga začeli izvajati že pred dobrim časom, bodo potrošili 120 milijonov lir. Prva seja pokrajinskega sveta v novi dvorani — kjer bodo namestili tudi sodobne zvočne naprave — naj bi bila nekako čez štiri mesece.

Prva tranša del za ureditev palače, ki predvideva kakor omenjeno izdatke v višini 85 milijonov lir, se nanaša na osvežitve pročelja, po pravilo strehe in ureditev notranjih stopenj. Del stroškov bo krila dežela iz razpoložljivosti po zakonu št. 36 iz leta 1971.

VČERAJ V RIMU

Sestavljen načrt za naložbe v letu 1974

Predsednik deželnega odbora Comelli se je včeraj v Rimu udeležil sestanka predstavnikov vlade in italijanskih dežel z navadnim in posebnim statutom, na katerem so obravnavali vprašanje prednostnih naložb za pozivitve gospodarskih dejavnosti v letošnjem letu. Kakor smo že poročali v včerajšnji številki, so predstavniki posameznih dežel sodelovali pri sestavi enotnega dokumenta, s katerim se vsi vzemajo za to, da bi državni or-

ZA KONCERTNI ABONMA GLASBENE MATICE

IMENITEN KONCERT SLOVENSKEGA TRIA

Acì Bertoneclj (klavir), Dejan Bravničar (violina) in Ciril Škerjanec (violončelo) so dognano izvajali skladbe Beethovna, Ravela in Škerjanca

Da je bil letošnji koncertni abonma Glasbene matice sestavljen s srečno roko, je potrdil tudi sinočnji nastop Slovenskega tria v Kulturnem domu. Bil je to res prvovrsten umetniški večer, na katerem so dali Dejan Bravničar (violina), Ciril Škerjanec (violončelo) in Acì Bertoneclj (klavir) blek vrhunske virtuozi, lepe ubranosti in interpretativne poglobljenosti. Vsi trije člani tria so veliki mojstri svojih glasbil, sposobni izbrabljati iz njih najbolj skrite odtene partitur in glasbene tkiva ter jih povezati v harmonično celoto. Če smo pri Bertoneclju občudovali nadrobno vsebinsko interpretiranje in dognano tehniko, potem nas je Bravničar prepričal z virtuozno briljantnostjo zvoka, Škerjanec pa z elegantnim oblikovanjem posameznih

fraz in izjemno toplo tonsko barvitostjo. S poglobljenim studijem so svoje skupno muziciranje dvignili na raven, ki je lastna le najbolj-šim tovrstnim svetovnim ansambli, in če naj primerjamo njihov nastop pred tremi leti pri nas v isti dvorani, potem lahko samo ugotovimo, da so v tem razdobju samo še bolj izpolnili svoje muziciranje in še bolj poglobili vsebinsko interpretacijo.

Njihov sinočnji koncert je obsegal Beethovnov Trio op. 11 v b-duru, Ravelov Trio in Trio lami umrlega slovenskega skladatelja Lucijana Marije Škerjanca.

V Beethovnovem Trio je bil zlasti lepo zaigran drugi stavek Adagio con espressione, v katerem je zvočna barvitost čelista prišla do polne veljave, sicer pa je bil celoten Trio podan v smiselno oblikovani celovitosti. Pri Ravelu smo lahko občudovali lahkonotno oblikovane tehnico zelo zahtevnih stavkov, ki zahtevajo veliko komorno ubranost in nadrobno obdelavo posameznih fraz. V Škerjančevem Trio, ki je edina tovrstna avtorjeva skladba, smo v uvodnem stavku začutili neko igrivo domačnost, ki je postopno prehajala v ustreznem glasbenem izrazu v žalost in se izpela v tragični močnatosti smrti. Prav ta zadnji stavek, v katerem je tudi skladatelj na najbolj dognan način izrazil svojo misel, je Trio zaigral z malone simfonično zvočno polnostjo in barvitostjo.

Dolgotrajnemu ploskanju občinstva, med katerim smo opazili tudi številne italijanske glasbenike, se je Trio oddolžil še s stavkom iz enega izmed Mozartovih triov.

Tudi ta večer je vnovič potrdil visoko glasbeno kulturo v matični Sloveniji, kar nam je samo v upravičen ponos.

J. K.

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

V torek, 29. januarja, bo ob 17. uri odborova seja. Na dnevnem redu bodo pojasnila o dopolnitveni zakonu za slovensko šolo, položaj slovenske šole v miljski občini in razno.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Karl August Görner

PEPELKA

Pravljica v štirih dejanjih

Prevod: Fran Govekar
Scena: Demetrij Cej
Koreograf: Selma Micheluzzi
Kostumi: iz fundusa SSG
Glasba: Aleksander Vodopivec
Režija: ADRIJAN RUSTJA
V torek, 29. t. m., ob 13.30

NA POBUDO MLADINSKEGA KROŽKA V TRSTU

Vrsta predavanja o «resni glasbi»

V torek predavanje «Od prvih glasbil do sodobnega orkestra»

Mladinski krožek v Trstu prireja v okviru Disko-kluba ciklus glasbenih večerov posvečenih glasbenemu ustvarjanju, oziroma «resni glasbi» in njenemu razvoju v prostoru in času. Ti večeri lahko dobro izpolnijo glasbeno kulturo mladega človeka, ki v današnji popkulturi cenjenih motivov in plošč nima dovolj elementov, da bi znal ceniti klasično glasbo, oziroma ne ločuje dobre od slabe.

Disko-klub ima na razpolago tudi odlično stereofonsko oparaturu, ki omogoči zelo popolno poslušanje plošč. Da so ti večeri zanimivi in tudi prijetni, smo imeli dokaz v torek, 22. t. m., ko je Janko Ban s priredbovalcu glasbenih umetnin. Po nekaj besedah namenjenih človeškemu glasu kot posredovalcu glasbenih umetnin, je Janko Ban na splošno opisal glasbeni razvoj človeškega glasu kot posredovalca glasbe od prazgodovine do kralja Davida, ki je imel cele armade zborov in dirigentov, od Grkov, ki so glasbi dali umetniški pečat, Rimljanov, ki so imeli glasbo le za postransko stvar, do glasbe v srednjem veku. Takrat se je razvila gregorijanska glasba, razen te uradne cerkvene glasbe, ki je bila izrazito vokalna, se je na dvorih razvila v 11. stoletju tudi posvetna glasba, ki so jo razširili trubadurji. Pravi razmah pa je peta glasba zadobila šele v dobi renesanse. Glasba ni bila več enoglasna (polifonija) in je dosegla svoj višek proti koncu 16. st. Skladbe so bile pisane za osem, šestnajst, celo šestindeset glasov, zato je nujno, da je začel en glas prevladovati, drugi pa so ga spremljali. Posledica tega je nastanek operne glasbe — melodrama. Človeški glas je kot posredovalce čustev najbolj uveljavil v dobi romantike, od t. d. dobe pa je njegova vloga v glasbi zelo živahna, kot lahko ugotovimo predvsem v zadnjih desetletjih. Ta kratek oris je Janko Ban obogatil z mnogimi ploščami in glasbenimi

Razstava o Čilu

Republikanska sekcija PRI «Facchineti» je priredila v sedežu v Ulici delle Zudecche 1/c razstavo o Čilu ki bo odprta vse do 2. februarja ob 18. do 20. ure. Razstavljeni so panogi in fotografije o zgodovini te dežele vse do tragičnega vojaškega udara lani.

V ponedeljek v Auditoriju

Prof. Nicola Tranfaglia o fašizmu in sodstvu

V ponedeljek ob 20.30 bo v Auditoriju predavanje zgodovinarja prof. Nicole Tranfaglie o temi «fašizem in sodstvo». Predavanju, ki spada v širši okvir predavanj o fašizmu in italijanski družbi, bo sledila prosta razprava.

Delo tržaške trgovinske zbornice

Na zadnji seji vodilnega odbora trgovinske zbornice je predsednik Caidassi naglasil, da se bo trgovinska zbornica v sodelovanju s koristniki tržaške luke v prihodnjih mesecih posebej prizadevala, da bi bila luka stalno pripravljena prevzeti večji promet, ki se bo predvidevalo razvil po ponovnem odprtju Sueskega prekopu, za kar se na Srednjem vzhodu porajajo po zadnjem sporazumu med Arabci in Izraelci nove konkretne možnosti.

Dr. Caidassi je nadalje napovedal, da bo zbornica preučila položaj v tržaški trgovini na drobno in poiskala varne rešitve, s katerimi naj bi skušali omiliti njene negativne plati. V tej zvezi je posebej omenil nujnost zmanjšanja števila manjših prodajal, ki jih je tudi na našem področju preveč glede na razsežnosti potrošnega tržišča, kateremu so namenjene.

Odbor je obravnaval tudi nekatere vprašanja s področja prometa in ponovno naglasil nujnost vzpostaviti redne letalske proge na relaciji Ronke - Dunaj. Končno je dr. Caidassi napovedal, da bo družba Trieste - Consult v kratkem organizirala tečaj za izučitev carinskih špediterjev. Tečaj bo trajal predvidoma tri - štiri mesece in se bo odvijal v dvorani v Ul. S. Nicolò, 5.

Dežurstvo taksijev

V nedeljo, 27. t. m. bo urnik dežurstva taksijev naslednji: do 7. ure taksiji šteje od 13. do 32. do 7. do 15. ure taksiji šteje od 33. do 136 in od 15. do 24. ure taksiji šteje od 137 do 12.

Aretirani trije tihotapci cigaret

Prejšnjo noč so finančni stražniki odkrili skupino, ki je tihotapila cigarete iz novega pristanišča. Tihotapci so se posluževali enostavnega in naivnega sistema: medtem ko sta dva čakala z avtom na cesti, jima je tretji pajdaš metal zaboj cigaret preko zida, ki omejuje pristaniško področje. Finančni stražnikom je uspelo zasaciti samo slednjega tihotapca, medtem ko sta pajdaša ubežala z guilio. Aretiranega tihotapca so identificirali za 30-letnega Tržačana Gino Rossija; pri sebi je še imel 40 kg cigaret.

Pozneje so po nalogu namestnika državnega pravdnika D'Onofria pregledali špansko ladjo «Tonolla», ki je zasidrana ob petem pomolu. V kabini moštva so odkrili 186 kg cigaret in 47 steklenic likerjev. Zati pa so jih prijavili na svobodi.

Kaže, da sta obe tihotapski dejavnosti povezani: Rossiju so izročili cigarete na ladji, na kar jih je spravljal iz pristanišča s pomočjo dveh pajdašev, ki ju sedaj aktivno iščejo.

Postušali smo tri Gallusote motete oz. madrigale, odlomek iz madrigalne komedije skladatelja Banchierija, Bachov koral, ki črpa tehniko iz luteranske koralne in nekaj opernih odlomkov. Zelo zanimivo je bilo poslušanje Cantate iz Carmina Burana Carla Orffa (motivi so vzeti iz goliardskih srednjeveških pesmi).

Prihodnji torek bo v prostorih Dijaškega doma, vedno v okviru MKT, drugi glasbeni večer, ko bo Janko Ban govoril o glasbilih: Od prvih glasbil do sodobnega orkestra. Prijatelji glasbe so vladno vabljani.

Med begom v luna-parku si je zlomil roko

Sinoči si je 17-letni Mauro Magni iz Ul. Smareglia 4 zlomil levo roko: nagajal je v luna-parku pri Valmauri, zaradi česar ga je 60-letni lastnik Mario Faccio pokaral. Fant se je spraval nad priletnega moža, ga vrgel na tla in mu strgal plašč. Ko so Faccio prišli k pomoči, je Magni ubežal, vendar se je spotaknil, padel in si zlomil roko. Zdravit se bo moral 40 dni.

Menjalnica vseh tujih valut

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	707.—
Funi šterling	1558.—
Švicarski frank	211.—
Francoski frank	132,50
Nemška marka	249,50
Avstrijski šiling	33,75
Dinar: debeli	40.—
drobni	40.—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Ljudski oder

JAKA STOKA

MUTASTI MUZIKANT

in NE KLICI VRAGA

(enodejanki)

Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: MARIJA VIDAU
Glasba: URBAN KODER
Besedilo pesmi: ERVIN FRITZ
Korepetitor: IGNACIJ OTA
Režija: ADRIJAN RUSTJA

Danes, 26. t. m., ob 20. uri v ljudskem domu v Trečbah.
Jutri, 27. t. m., ob 16.30 v prosvetnem dvoranu na Opčinah.

Amaterski oder Prosek - Kontovel

Jutri, 27. januarja 1974

ob 17. uri

v Prosvetnem domu na Proseku

Thomas Brandon

CHARLEYEVA TETKA

Veseloigra v treh dejanjih

Vljudno vabljani!

PD «PROSEK - KONTOVEL»

Danes, 26. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Proseku predvajanje slovenskega filma

CVETJE V JESENI

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

Drevo ob 18. uri bodo v prostorih SP, Ul. Donizetti 3/1 odprli slikarsko razstavo del Attilia Kralja. Razstava bo odprta do 18. februarja po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob sobotah pa od 18. do 21. ure.

SKLEPI SEJE RAJONSKEGA SVETA

Prebivalstvo Žavelj in Štramarja noče novega naftnega pristanišča

Poziv občinski upravi naj se upre zahtevam naftnih družb za gradnjo novih naftnih objektov

V četrtek, 24. januarja, se je spet sestel rajonski svet področja Žavelj - Štramar, ki je obravnaval vprašanje prodiranja tako imenovane «umazane» industrije v miljski občini. Gre skratka za vprašanje, ki je danes bolj kot kdajkoli prej prisotno v zavesti prebivalstva miljske občine ter sploh prebivalstva tržaške pokrajine. Znani so namreč načrti nekaterih politično - gospodarskih sil, ki bi rade spremenile Trst v izključno naftno pristanišče ne ozirajoč se na nesprejemljive posledice, ki bi jih takšen ukrep imel za vse področje. V ta načrt se med drugim uokvirja nedavna prošnja naftne družbe Aquila - Šnam, da bi ob obali med Jadrolinco «Alto Adriatico» in naftno cistulo «Aquila» zgradila ogromen pomol s poglavitno morskima kanaloma, ki bi zagotavljali pristajanje tistim tankerjem z 260.000 tonami nosilnosti.

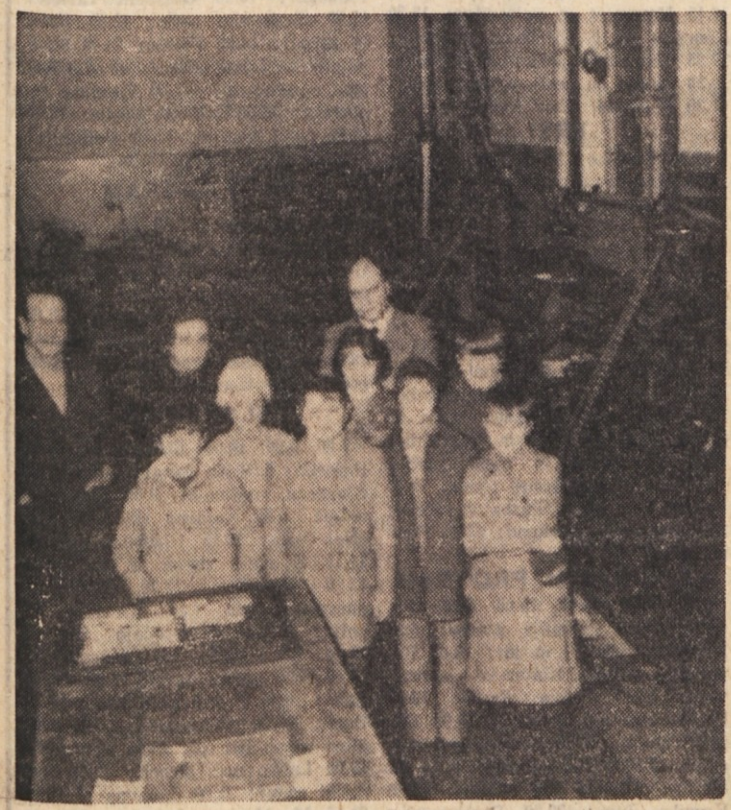
Med razpravo na četrtkovni seji so rajonski svetovlci ugotovljali, da bi takšen ukrep res pomenil ogromno škodo za vse področje ter bistveno prispeval k uresničevanju tistega načrta, ki si ga zamišljajo nekateri gospodarstveniki in politiki, katerim se zdalec ne gre za gospodarski dvig in razvoj Trsta, temveč le za masne profite. Obenem so svetovlci iz Žavelj in Štramarja tudi menili, da bi dokončno spreminjanje Trsta v naftno pristanišče zrušilo celotno ekološko ravnost, tako v morskem življenju kot na suhem.

V ta namen je rajonski svet izglasoval resolucijo, v kateri izraža odločno nasprotovanje vsakršni gradnji novih naftnih objektov ter zagotavlja, da je pripravljen mobilizirati vse prebivalstvo za nove oblike boja proti takšnim načrtom, kolikor bi bile odločitve načrtovalec v nasprotju z zahtevami prebivalstva. Resolucija obenem poziva miljsko občinsko upravo naj se z vsemi svojimi močmi upre zahtevi naftne družbe Aquila-Šnam ter vsem drugim podobnim zahtevam, ki bi bile uperjene k spreminjanju področja v naftno pristanišče. V zameno naj občinske oblasti zahtevajo od vladnih organov gradnje drugih industrij, ki bi ne onesnaževale okolja in ki bi predvsem zagotovile večje možnosti zaposlitve za občane.

Rajonski svet obenem zahteva naj pristojne oblasti proučijo vse zahteve, ki so jih izrazili obrtniki in male industrije v strani EZIT z namenom, da bi jim zagotovili koncesije na se razpoložljivih zemljiščih v Osopski dolini, kar bi pomenilo ugoden industrijski razvoj na tem področju ter preprečilo načrte za izkoriščanje teh dolin v namene «umazane» industrije.

PO NALOGU DEŽELNE UPRAVE
Prof. Poldiniju poverjeni načrti za naravne rezervate

Deželni urbanistični načrt predvideva karban znano ureditev vrste naravnih parkov in rezervatov na ozemlju Furlanije-Juljske krajine: v ta okvir spadajo tudi predvideni rezervati na tržaškem in goriskem Krasu. Področja, kjer naj bi uredili parke in rezervate, so bila že začrtana v glavnih obrisih, zdaj pa je deželna uprava zaupala znane mu tržaškemu naturalistu prof. Liviju Poldiniju nalogo, da sestavi podrobnejšo študijo o razmejitvi področij in o obliki in sredstvih ustreznih zaščite. Prof. Poldini bo določil tudi kulturne, turistične, kmetijske in druge - gospodarske cilje, h katerim naj konkretno težijo bodoči parki in rezervati. Poročilo, ki ga je v tej zvezi sinot objavil tiskovni urad dežele podarja, da se zaščita naravnih dobrin v okviru parkov in rezervatov ne pojmuje kot nekakšna zamrznitev območja stvarnosti, temveč kot vodilo za nadaljnji razvoj tradicionalnih človeških dejavnosti kot so zlasti pašna, kmetovanje, izkoriščanje gozdov in podobno. Te dejavnosti je treba namreč imeti za naravna svojstva posameznih področij, ki jih je treba ohraniti kar

V četrtek so si našo tiskarno ogledali tudi učenci 5. razreda slovenske šole v Rojšanu. Malčke je spremljala učiteljica Marija Trobec, poleg dela v naši tiskarni pa sta jim obrazložila ravnatelj tiskarne Rafael Perko in tehnik Srečko Zupan

V NEDELJO PRI SV. JAKOBU Solidarnostna manifestacija v pomoč čilskemu ljudstvu

V nedeljo bo pri Sv. Jakobu javno zborovanje v znak solidarnosti z bojem čilskega ljudstva. Manifestacija prireja enotni mladinski odbor za področje Sv. Jakoba, Magdalene in Pončane, v katerem so mladinske organizacije KD, ACLI, PRI, PSI in KPI.

Zborovanje, ki bo v dvorani ENA IP - ACLI, nedaleč od Saleziancev, bo uvodoma pozdravil in predsedoval sen. Vidali, nakar bo o boju čilskega ljudstva proti fašistični vojski hunti spregovoril Tržčan, komunist Boris, ki je vsa ta leta preživel v Čilu in mu je uspelo ubediti iz krepelje čilskih soldateske. Predvajali bodo tudi film o Čilu.

Manifestacija, ki se uokvirja v sklop zaporedja prirediteljske solidarnostnega značaja v tej mestni četrti, se bo pričela ob 10.30.

Deželno ravateljstvo za gozdove je včeraj objavilo poročilo o snežnih

NA PREDLOG ODBORNIKA DAL MASA

Dežela nakazala 346 milijonov za prevoz otrok v šole in vrtce

Trimesečno ugotavljanje konjunkturalnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini

Na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila v Trstu preteklo sredo, je bil na predlog odbornika za šolstvo in kulturne dejavnosti B. Dal Masa odobren nov finančni poseg v prid osnovnošolskim otrokom. Dijakom nižjih srednjih šol in malčkom, ki obiskujejo otroške vrtce. Dežela je nakazala 346 milijonov lir za kritje stroškov, ki nastajajo pri prevažanju otrok v šolo in iz šole domov. Stroške krijejo kakor značilno pristojbine, dežela pa vrata občinam nastala bremena v razmerju 73 odst. Nakazana sredstva (346 milijonov) se nanašajo na stroške za prevažanje otrok v šolskem letu 1973-74.

Deželni odbor je nadalje sklenil poveriti dvema specializiranim družbam iz notranjosti države posebni raziskavi, in sicer eno v zvezi z deželnim načrtovanjem in eno v zvezi s preučevanjem gospodarskega razvoja v Furlaniji - Juljski krajini. Prva raziskava, za katero sta vložila ustrezni predlog odbornik za finance Coloni in odbornik za načrtovanje De Carli, bo obravnavala vse podatke, ki zadevajo gospodarsko in družbeno načrtovanje na deželni ravni. Družba, ki ji bo poverjena ta naloga, bo skusala ugotoviti predvsem področja v okviru deželnih načrtov, pri katerih se strokovnjaki lahko poslužujejo sodobnih elektronskih naprav oziroma pri katerih bi bilo koristno prepuščati elektronskim možganom usklajevanje statističnih podatkov s splošnimi smernicami deželnega načrtovanja.

Raziskava o gibanju gospodarskih dejavnosti v Furlaniji - Juljski krajini, ima namen ugotoviti, kateri dejavnosti so najbolj pomembni pri ugotavljanju rednega napredovanja v trimesečnih razdobjih. Strokovnjaki naj bi v tej zvezi sestavili poseben program, ki naj bi se oslajal na mesečne statistične podatke in ki naj bi prikazoval gospodarski trend naše dežele tudi v luči napredka (oziroma zastoj), ki bi ga v istih časovnih presledkih ugotavljali na preostalih področjih Italije. Tako naj bi tudi v naši deželi uvedli službo stalne opazovalnice gospodarske konjunkturalne, kar naj bi nudilo tudi deželnim načrtovalcem vrsto indeksov za uspešnejše načrtovanje gospodarstva.

Zapadlost roka za plačevanje pristojbine na reklamo

Tržaška občina obvešča, da zapade 30. januarja rok za plačevanje občinske takse na reklamo, kot predvideva odlok predsednika republike št. 639 z dne 26. oktobra 1972. Na podlagi tega odloka bodo morali za zmanjšani plačati poleg glavnice še za 20 odstotkov višjo takso. Davčni obvezniki lahko poravnajo pristojbino s poštno polnico, na kateri pa morajo navesti tudi številko računa, ki ga je prejeli v janskem letu. Višina pristojbine se od lanskega leta ni spremenila.

GORIŠKI DNEVNIK

PEKI ZAHTEVAJO OBNOVO DELOVNE POGODBE

Podražitev kruha bo mogoče preprečiti z združevanjem dela in sodobno peko

Potrebni so tudi vladni ukrepi v korist kmetijstva

Pred dnevi so se sestali peki goriske pokrajine in se pogovorili o obnovitvi delovne pogodbe. Pokrajinski tajniki pekov, včlanjenih v tri sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, so obžalovali slabost italijanske federacije pek-v (FIP), ki ni izdelala politike sodelovanja med manjšimi obrati in se uprja špekulacijam velikih industrijskih monopolov z moko, da bi zaščitila koristi potrošnikov. Težave v proizvodnji kruha nastajajo tudi zaradi pomanjkanja vladnih ukrepov v korist kmetijstva, kar dejansko omogoča velikim zemljiškim lastnikom popolno svobodo in ima za posledico zastoj italijanskega kmetijstva, ki je med državami Skupnega evropskega trga najbolj nerazvito. V takšnem položaju velike monopolistične industrijske skupine, ki imajo v oblasti surovine, brez kakršnega koli nadzora določajo ceno moke, kvasa, masloč itd. in s tem dvigajo ceno kruha, kar občutno slabi moč delavskih prejemkov.

V tako kritičnem položaju se lahko dogodi, da bodo peki s svojimi zahtevami po obnovi kolektivne delovne pogodbe postali poslednji vzrok za podražitev kruha. Delodajalci so namreč vse doslej na zahteve pekov po meznih izboljšavah vedno odgovorili s podražitvijo kruha.

Sindikalne organizacije se zavedajo, da je mogoče to nevarnost odstraniti samo s hitrimi ukrepi, ki naj omogočijo modernizacijo te obrti s sodobno tehnologijo ter z družinimi oblikami nakupovanja, proizvodnje in prodaje.

V prvi vrsti je potreben vladni poseg, ki naj določi politično ceno moke ter nadzoruje ceno kvasa, masloč, energije itd. Kot naslednji ukrep v tej smeri mora slediti modernizacija proizvodnih naprav s pomočjo kreditov, tehnične pomoči, podpore skupnim oblikam proizvodnje.

Po poročilu tajnikov, ki so ga prisotni soglasno odobrili, so osvetlili zahteve v delovni pogodbi, ki se nanašajo na mezdne izboljšave, počitnice, pričetek delovnega časa, sindikalne pravice ter bolezensko določilo.

V razpravi so peki opozorili na kritičen položaj te obrti zaradi slabih infrastrukturnih in delovnih mest in zaradi neprestanega krčenja števila pekov, ki nimajo priliva vajencev, ker je postal ta poklic nepriljaten in morajo preostali peki opravljati vedno več dela. Peke so zavrnili sleherni zahteve delodajalcev po zvišanju cen kruha, češ da je podražitev naravna posledica meznih povikov. Peke so v celoti podprli navedene zahteve in so jih pripravili predpisi z raznimi oblikami sindikalnega boja.

Sklenitev sporazuma za gradbene delavce in pleskarje obrtinskih podjetij

Enotna federacija gradbenih delavcev, ki vključuje pripadnike vseh treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, je sklenila z obrtniško zvezo iz Gorice in Trbiča sporazum o obnovitvi dopolnilnega pokrajinskega sporazuma za

gradbene delavce in pleskarje obrtniških podjetij. Sporazum zadeva okoli 1000 delavcev. S sporazumom so v celoti uresničili normativna in mezna določila vsedravnne in pokrajinske delovne pogodbe, ki so jo podpisala industrijska gradbena podjetja.

S tem sporazumom se je prenehala nesmiselnost položaj, ki je veljal na celotnem vsedravnem področju, po katerem so pripadniki iste kategorije bili deležni različnega ravnanja.

Priprave komunistov na referendum

V nedeljo, 27. januarja bo na sežu v UL Locchi 2 v Gorici skupščina članov mestne sekcije KPI. Tajnik sekcije Boris Cocianni bo odprl sestanek, ki bo posvečen skrbni stranke za razvoj demokracije in osebne svobode, ki ju hoče zavzeti nazadnjaška odločitev o referendumu. Stranka hoče v boju proti referendumu doseči enotnost vseh ljudskih protifašističnih sil, ki se zavedajo, da je enotnost družine mogoča samo v civilizirani družbi.

DVA RODITELJSKA SESTANKA V GORICI

Starši in predstavniki sodelujejo s šolo za njen dober uspeh

Obisk delegacije na županstvu - Obsodba cepitve sindikata in gonje proti slovenščini v Benečiji - Stavka dijakov in njihovi problemi

Pretekli četrtek popoldne je bil v risalnici šole v UL Croce v Gorici drugi letošnji roditeljski sestanek za starše in vzgojitelje dijakov slovenske višje gimnazije in liceja. Udeležilo se ga je lepo število staršev, ki jih je najprej pozdravil ravnatelj šole prof. Boris Tomažič, ki je najprej povedal, da je posredovanje ravnateljskega sveta staršev na goriskem županstvu za izboljšanje opreme na obeh šolah rodilo že prve uspehe. Občinska uprava je že dala izraziti za preureditve eno od sob ter začela tudi z urejevanjem sedeža za ravnateljstvo. Govoril je nato o pomanjkanju ustreznih učbenikov in tudi na tem področju ugotovil prve izboljšave. Seveda bodo potrebni še nadaljnji ukrepi in mislili so tudi na tiskanje matric, kar pa je povezano s prevelikimi stroški. Omenil je tudi priprave na poljski pouk in tečaj za angleščino, ki je v pripravi.

Kar se tiče učnih uspehov v tem prvem obdobju so bili dobri za skoraj polovico dijakov ter komaj za 26 odst. sto nezadostno. Omenil je tudi veliko izgovorov učnih ur zaradi raznih vzrokov, kar bi utegnilo ovirati obdelavo učnega programa in ves učni uspeh učencev.

Glede delovanja sveta staršev je ravnatelj tudi podal besedo predsedniku sveta Iva Mariničiču. Ta je povedal, da je imel svet svoje prvo sejo dne 23. novembra lani, si nato ogledal šolske prostore in na drugi seji dne 20. decembra določil delegacijo, ki naj bi šla k

in gospodarskem napredku. Sestanek bo sklenil pokrajinski tajnik KPI Tullio Paiza.

Pri CGIL ustanovili turistični krožek

Na pobudo Delavske zbornice so v Gorici ustanovili Turistično ustanovo italijanskih delavcev (ETIL). Ustanovnemu sestanku je prisostvovalo številno zastopstvo delavcev raznih kategorij ter deželni zastopnik ETIL. Namen te organizacije je razvijati turistično in kulturno dejavnost delavcev, pomagati jim pri razvijanju dejavnosti v prostem času ter na počitnicah, ne da bi pri tem iskala materialne koristi. ETIL ima svoja sedeža pri CGIL v Gorici in v Trzinu.

V torek, 29. januarja bo predsednik trgovinske zbornice Delio Lupieri na tiskovni konferenci na sedežu Pro Loco na Gradu predstavljal načrt večnamenske zgradbe, ki jo nameravajo zgraditi v okviru vzorčnega sejma ESPOMEGO v UL della Barca.

Najstarejša zakonca v Dolu

Pri glavni cesti, ki pelje iz Gorice v Dolu v Trst, leži na levi pod Prahivcem hribom zaselek Boneti. Med pešico novih in zastarelih hiš je tudi lesena koliba, še iz prve svetovne vojne. Tu stanuje najstarejši par doberbojske občine.

Oče Ivan Pahor, star 88 let, doma iz Šranove družine v Novi vasi na Krasu, se je leta 1915 oženil z Marijo Boneti, po domače Marijo Jakopovno, ki ima danes 90 let. Kot vsi kmetje so morali tudi Jakopovi pred prvo svetovno vojno zapustiti dom in se umakniti v begunstvo, v notranjost avstrijske države. Po končani vojni je oče Ivan ponovno

začel preživljati svojo družino s čevljarstvom in živinorejo. Postal je tudi vnet čebelar in je gojil 18 panjev, ki jih še dandanes skrbno neguje. Leta 1960 so mu zgoreli vsi panji, leto kasneje je kupil nove na Repertabu od takratnega župana. Z vneto je pripravljen, kako dobi vedno nove čebelje družine, kako jim poklada hrane za zimo in koliko medu pridelja, kadar je suša in kadar je ni. Iz Ljubljane mu je hči prinesla sodobne židarske čevlje panje, iz katerih lahko avtomatično pobira med.

Tudi Simonova družina je med NOB poskusila grenokbe nacifašističnega terorja. 22. februarja leta 1944 so pripadniki slovenske republike odvedli sina Marjana v Trst v koronjske zapore. Dva dni pozneje pa so ga Nemci zažgali v Rižarni. Drugi sin Janko na je leta 1962 umrl zaradi posledic vojne. Živita se starejša hči, ki živi v Ljubljani, in Marica, ki je ostala blizu domačije, da lahko pomaga staršem preživljati zaslužen pokoj.

18. februarja prihodnjega leta bo sta zakonca Pahor praznovala diamantno poroko. Kot dolgoletna zvesta naročnikoma Primorskega dnevnika jima iz srca želimo uca-kati 60-letnico skupnega življenja v najlepšem družinskem vzdušju.

Janko Gergolet

Šolske vesti

Ravnateljstvo učiteljskega «Simon Gregorčič» v Gorici sporoča, da bo danes, 26. januarja roditeljski sestanek, ki bo v risalnici učiteljske v UL Croce ob 17. uri. Starši dijakov ali njihovih namestnikov so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Prosveta

Prosvetno društvo «Sovodnje» vabi vse ženske v tasi na sestanek, ki bo danes, 26. t.m. v Kulturnem domu v Sovodnju ob 20. uri. Na sestanku se bodo porazgovorili o prazniku žena.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica organizira jutri, 27. januarja, 5. letni pohod v akciji «planinstvo in šport za vsakogar», in sicer v Rožno dolino, Volčjo, drago, Vogrsko, na Staro gorjo ter nazaj v Rožno dolino. Zbirališče ob 10.30 pri postajališču na jugoslovanski strani mejnega prehoda Rdeče hiše. Odhod avtobusa ob 10.49. V primeru slabega vremena izlet odpade. SPD nadalje sporoča, da zaradi pomanjkanja snega odpade jutri, 27. t.m. izlet na Lokve.

Kino

Gorica

VERDI 17.15-21.30 «Contratto carnale». G. Hilton in A. Strindberg. Barvni film. Prepovedano mladim pod 18. letom.
CORSO 16.30-21.30 «L'agente speciale» McKintosh. P. Newman in D. Sarda. Barvni film.
MODERNISSIMO 16.45-22.00 «Anna, quel particolare piacere». E. Fenech in C. Panni. Barvni film. Prepovedano mladim pod 18. letom.
VITTORIA 16.30-21.30 «L'isola del tesoro». Orson Welles. Barvni film.
CENTRALE 16.30-21.30 «L'isola del tesoro». Orson Welles in L. Stander. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30-22.00 «Due matti al servizio dello Stato». Barvni film.
ECELXIOR 16.00-22.00 «Una donna e una canaglia». Barvni film.
PRINCIPE 17.30-22.00 «O Lucky man». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Stanlio in Olio večna prepirljiva». ameriški film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Graf Jorga Vampir». ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Slepi revolveri». ameriški barvni film ob 19.30.

RENCE «Odsev v črnem zrcalu». ameriški barvni film ob 19.30.

PRVACINA Prosto.

KANAL «V Milano ubijajo v soboto». italijanski barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in nočjo je dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 33349.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in nočjo je dežurna lekarna Rimondo, UL Toti, tel. 72701.

Iz goriskega matičnega urada
ROJSTVA: Elisa Bianchini, Sebastiano Zeli, Cecilia Treleani, Marco Leban, Cristina Pussig, Lisa Novelli, Roberto Mania.

SMRTI: 65-letni brivec Mario Barletta.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Policija je zaman iskala na domu človeka pod policijskim nadzorstvom

Upravičena pritožba avtoprevoznika, ki so mu znižali globo

Izvidnica goriske policije, ki o pravnih nočno službo, je dne 22. septembra 1972 pozvonila ob 0.30 pogledala mimogrede tudi v stanovanje 34-letnega Luigija Roveno v UL Torriani 33, ki mu je okoli 7. 1971 prisodilo tudi posebno policijsko nadzorstvo za dobo dveh let. Policiji pa ga niso našli doma, kakor mu nalagajo predpisi za posebno nadzorstvo. Mati je na njegovo vprašanje odgovorila, da je sin odšel neznan kam ne da bi o tem obvestil nadzorne organe. Omenimo naj, da je Roveno porodu iz Boscotrecase v bližini Neaplja ter ima precej pester kazenski list.

Policija je Roveno prijavila okrajnemu sodniku, ki je na zadnji razpravi pretekli četrtek obsodil Roveno, ki ni bil prisoten, na 6 mesecev pripora in plačilo sodnih stroškov. Branil ga je uradno odv. Mayo.

Sodnik dr. Ballarin je tudi proučil priziv goriskega avtoprevoznika Antona Grusovina s Trga Medaglie d'Oro 52, ki se je uprj plačilo globo 520.000 lir zaradi nedrednega plačevanja socialnih prispevkov, na katero ga je pred časom obsodil okrajni sodnik.

V obtožnici je rečeno, da Grusovin ni prijavil in plačal prispevkov in drugih socialnih dajav za delavca Giuseppea Gagliatta za obdobje od 23. 7. do 20. 8. 1972. Obtoženec, ki je bil prisoten, na razpravi, je zanikal krivdo in pojasnil, da je plačal vse dolžne socialne prispevke in da je v tem

smislu pisal tudi pismo na pokrajinski inspektorat za delo. Prispevek je plačal na osnovi tedenskih prejemkov Gagliatta, ki so znašali po 35.000 lir; samo zadnje štiri tedne je ta prejemal po 50 tisoč lir tedensko.

Sodnik je upošteval njegova pojasnila ter mu je znižal globo na 63.800 lir in plačilo sodnih stroškov. Razsodbe tudi ne bodo vpisali v kazenski list. Obtoženca je zagovarjal odv. Mayo.

Drž. tož. odv. Mamolo; sodnik dr. Ballarin; zap. Magda Massi.

Taksa na avte in vozniška dovoljenja

Avtomobilski klub v Gorici opozarja vse prizadete, da zapade dne 10. februarja rok za plačilo avtomobilske takse za avtomobile ter za avtobuse, tovornjake in motocikle.

Plačilo se lahko opravi na sedežu AK v Gorici, UL Roma, ob delavnikih od 8. do 13. ure ter na podružnicah v Trzinu in Krmnu, kjer poslujejo ob delavnikih od 8. do 12. ure in popoldne od 15.30 do 16.30, razen ob sredo in sobotah.

Kar se tiče takse na vozniška dovoljenja zapade rok za plačilo 28. februarja. Kolek lahko nabavi prizadeti v trafikah ter ga uničijo na dokumentu s podpisom in datumom. Seveda lahko opravijo to plačilo tudi na sedežu ali podružnicah avtomobilskega kluba.

SREDI BRITANSKIH TEŽKOČ IN PROBLEM

Ne bo več tako kot je bilo nekoč

Od konca vojne do danes je britanska življenjska raven stalno rasla. Zdaj je tega konec. Britancem pa je jasno, da je nastopilo po vojni najtežje leto

Davna modrost britanskih diplomatov je, da ob pomanjkanju ustrezne diplomatske formule sestavi kako novo komisijo, davna modrost britanskih politikov pa, da ob pomanjkanju določene pravilne rešitve ponovno odpro — parlamentarno debato.

Britanski politiki, ki bi normalno morali biti na prazničnem odmoru, so nedolgo tega na izrednem zasedanju parlamenta dva dni debatirali o nečem, kar domala vsi imenujejo nacionalno krizo. Ko pa le-ti začno kresati svoje govorniške iskre, potem se takale debata o krizi običajno spremeni v nekakšen nacionalni preprič. Preprosti britanski ljudje se svojo bojznost, da bi prišli ob delo, in pa sprito nevesnost hladnih pisarn in tovarni, bi pa mnogo raje videli, da bi namesto te burne debate raje prišlo do utišane pogovora med vlado in rudarji. Zakaj ti preprosti ljudje, naj bo tu kot drugje, nekako nagonsko slutijo, da politiki tudi v dneh najhujših kriz in preizkušenj običajno zabredujejo v politiziranje, nakar povsem pozabijo na pravi smisel debate.

Kakor običajno, se je tudi tokrat ta nagon preprostega človeka pokazal za utemeljenega.

Britanci pa imajo še neko drugo dobro lastnost, da namreč svojih politikov ne jemljejo pretesno. Se zlasti pa nanje ne gledajo kot na izredno modre in nesebične sinove svoje domovine. V slehernem narodu, nasprotno, je domala vedno najti mnogo pametnejše ljudi, zlasti držijo to za Britance, ki so vajeni, da vedno sleherni modrost pojavi postavijo na tehtnico.

Glede na to svojo razborito pot po zvezi z gledanjem na lastne avtoritete, pa so Britanci prav tako razboriti v svojem gledanju na razne svoje neprijetne situacije. Zahvaljujoč takemu gledanju, so zdaj na primer odkrili, da žive v enem od najneugodnejših, če ne najneugodnejših letu po koncu vojne, saj se mimo vsih ekonomskih skrbi in kriz, s katerimi se bolj ali manj ubadajo vsi, nahajajo še v nevarnosti, ki jo predstavlja nek zaostren konflikt. Nevarnost, ker bi v skrajnem primeru utegnili celo razdeliti vso družbo na dva dela, če se obe strani oddolita iti do konca, če se vlada oddolji, da za vsako ceno dokáže svojo čvrstost, in če se ob enem nezadovoljni delavci v rudniku ali na lokomotivi nazvle vsu takisto oddoljo po kakršni vsoti nepopustljivosti.

Po mnenju nekaterih bolj razmiselnih Britancev se je dežela nekako že znašla v nevarnosti pred »razredno vojno«. S tem, da bi strankarski boj med konservativci in laburisti bil bolj površinski. Kaj torej, napraviti? Kot vedno je britanski razum na strani pomiritve. Nad vsem drugim je namreč neomajno prepričanje, da je britanski način življenja, navzlic vsem težkočam, če ne najboljši, pa vsaj najbolj znošen na svetu. Zato nihče nima rad ekstremov: nihče ne želi, da bi se vlada povsem umaknila, pa tudi ne, da bi pretiravala v dokazovanju svoje moči, kar bi privedlo do notranjih družbenih pretresov. Takele sumnje le-te zdaj na vlado in na njenega predsednika.

Zdi se, da je vse več dvomljivcev, ki nagibajo k verovanju, da Heatha morda občutek za družbeno pravico, pri čemer pa vse bolj zapada v skušnjavo, da bi iz takega britanskega stanja potegnili tudi svojo osebno in strankarsko korist: da bi srd prebivalstva zvalil na rudarje in železničarje, na hitro razglasil nove volitve in se nato morebiti povrnil na oblast z ustreznim parlamentarno večino, kot jo je imel doslej. S tem v zvezi, pa je neki poslanec vladne večine na straneh enega najuglednejših britanskih časnikov javno izjavil, da bi to Britanijo ne rešilo pred nobeno od obstoječih skrbi in težkoč.

Razumeti je treba, pravzaprav mnogi v Britaniji, da so časi poceni nafte, poceni premoga, poceni surovin in poceni hrane odšli za vedno.

no. Britancem se je življenjska raven vse od konca vojne stalno dvigala. Tega je zdaj konec. Trezni in pametni Britanci nadalje menijo, da bi vsi, ki pa se za to ne menijo in kar naprej udobno živijo, morali razumeti, da je bojnost rudarjev in ostalega britanskega delavstva ter njihovih sindikalnih organizacij sprožilo prav to spoznanje. Po njihovem mnenju bi vlada morala spremeniti zlasti svojo davčno politiko in spet razmisliti o subvencijah za prehrano in namemine najpotrebnejših britanskih državljanov. Britanskim tradicijom pa svetujejo, naj bi realno razmislili o britanskih možnostih in zmanjšali nekatere svoje zahteve. Skratka, naj bi se mirno pobotali.

OB STOLETNICI ROJSTVA

Sommerset Maugham velik ali poprečen?

Dilema med poznavalci in kritiki

LONDON, 25. — Čas neverjetno naglo hiti. Zdi se, da je bilo večer, ko je ves svetovni tisk objavljal vest, da je umrl veliki angleški pisatelj Somerset Maugham. V naslednjih dneh pa se je isti tisk o njem razpisal in se pri tem držal starih pravil, da se o mrtvih ne sme govoriti slabo. Le tu ali tam smo mogli že tedaj zaslediti tudi kako oceno, ki ni bila kdove kako spoštljiva. Ko pa se je čas nekoliko oddalnil in je neopredeljen spomin na smrt zbledel, so se vedno pogostejše oglašali kritiki, ki so začeli postavljati v dvom veljavnost tega literata, ki je za ene velik pisatelj s trajno vrednostjo, za druge pa »poprečno pero, ki bo šlo kmalu v pozabo«.

Ne bomo se spuščali v ocenjevanje literarne vrednosti tega človeka, pač pa bomo danes, na dan, ko bi Maugham imel 100 let, kajti rodil se je 25. januarja 1874, zabeležili nekaj mnenj o njem, pa tudi nekaj življenjskih podatkov, ki nam posredno povedo, zakaj je bil tak, kakršen je bil.

Kot smo že rekli, se je Somerset Maugham rodil na današnji dan pred 100 leti kot sin pravnega zastopnika angleškega veleposlaništva v Parizu. Zaradi tega je bila njegova prva vzgoja rekli bi francoska, oštetni jezik. Tota že pri desetih letih je ostal sirotka, brez očeta in matere, in tedaj ga je vzela k sebi strica, anglikanski pastor, ki je služboval v Whitstabilu na Anglijskem. Njegov stric, ki je imel za zeno Nemko, je bil zelo strog človek in je bilo zato Maughamovo otroštvo dokaj mučno. Bila so to najtežja leta v vsem njegovem dolgem življenju, ki se je razpotegnilo vse do devetdesetih let in ez.

Po mučnih letih mladeništvu so sledila leta šolanja na medicinski fakulteti. In tedaj je nastalo njegovo prvo literarno delo, v katerem je dokazal, da je bil velik opazovalec in pronicljiv človek. Dobro je namreč sledil življenju londonskih proletarskih mestnih četrti, opazoval siromaštvo in bedo, ki jo je zagotovo tudi sam okusil, preden se je uveljavil. Kaj pa, da je znal ubrati tudi pot, ki bi ga na čimprej priprajala iz teav. Hlepel je namreč po bogastvu, po denarju in se razmeroma kmalu finančno opomogel in nato obogatel.

Vendar mu tudi udobje in bogastvo ni moglo pomagati proti dveh hudima fizičnim napakama, ki sta ga morili vse življenje. Bil je namreč zelo majhen, hkrati pa je le s težavo govoril, saj je nekoč zanj rekel, da še ni srečal človeka, ki bi bolj ječjal kot on. Seveda je bilo v tej ječki pri-pombi tudi veliko hudobije, ki pa je bila le odgovor na Maughamovo hudobijo. Tudi njegovi prijatelji, ki jih zares ni imel veliko, so mu očitali nekažno prirojeno sovraštvo do človeka in cloveštva, cinizem, ki se je izražal v najrazličnejših oblikah, trme in še cele vrste drugih, nič kaj prijetnih »lastnosti«. Ker je vrhu te-

Lepe perspektive za delo. Priložnost za sestanek z drago osebo, s katero se boste dobro počutili.

SKORPIJON (od 23.10. do 20.11.) Prejeli boste zanimive ponudbe. Stalno menjanje razpoloženja utegne spraviti v slabo voljo drago osebo.

STRELEC (od 21.11. do 20.12.) Manjši neuspeh naj vas ne preplaši. Upoštevajte nasvete osebe, ki vas ljubi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Z dobro organizacijo boste premagali pomembne ovire. Jeza vam bo onemogočila neki sporazum.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ohranite svoj običajni mir, tudi v nepredvideni situaciji. Nova prijetelstva.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Z odločnim nastopom boste postavili trdne osnove za bodoče delovanje. Bodite uvidelji z drago osebo.

Luigi Proietti (na levi), ki bo nekaj sobotnih večerov zabaval s svojim »showom« gledalce italijanske televizije. Na sliki ga vidimo v družbi z Ugom Gregorettijem

ČEDALJE BOLJ AKTUALNA TEMA

Kmetijstvo v bodoče le na biološki bazi

Smeti, ki nain groze, da nas bodo zadušile, bi lahko služile kot gnojilo - Dve nasprotujoči si tezi o zadevni uporabnosti smeti

ga bil tudi seksualno »nekoliko ne-normalen«, je bilo njegovih »posebnosti« toliko, da »bi jih bilo preveč, tudi če bi jih razdelili na petero ljudi«, kot je rekel neki njegov nasprotnik, ki pa je bil vendarle toliko »objektivno«, da je rekel, da mu branje njegovih del daje velikansko zadovoljenje, kajti Maugham »zna pisati«.

Sommerset Maugham je dočkal, kot smo že rekli, 91 let in še kak mesec. Baje je dočkal tolikšno starost tudi na račun svojih občasnih obiskov v neki švicarski kliniki, kamor je odhajal na pregled, ki pa se niso omejevali le na zdravniški pregled, pač pa se je od časa do časa podrgel tudi posebnemu hormonskemu ali morda celicnemu zdravljenju.

Mož, ki je »enal pisatelj«, je tudi velik napad. Izšlo je cel kup njegovih del, med katerimi tudi kako odrsko delo, ki so ga u-prizorili doma, na Anglijskem in v anglofonem svetu naslopih, pa tudi drugod po svetu, tudi pri nas. Toda prav v zvezi z njegovim nisanjem so mnenja močno ločena. Sloviti ameriški literarni kritik Edmund Wilson je zanj zapisal, da ga ni mogel nihče, na tudi sam se ni mogel prepričati, da bi bil Maugham napisal kaj, kar bi bilo »nekaj več kot banalno poprečje«. Zato je zanj pisatelj, ki ga drugi občudujejo in za katerega smo rekli, da je eden njegovih nasprotnikov ocenil, da »zna pisati« le »romanopise«, ki slabo piše, ki ima za seboj veliko, vendar pa le podpoprečnih bralcev, za katere ni važno, kaj in kako nekoč piše, samo da piše in veliko napiše.

Ne bomo se spuščali v to, kdo ima prav in kdo ne. V priložnostnem članku tudi ni mogoče podati popolne in povsem objektivne slike o človeku, o katerem so se doslej razpisali že mnogi kritiki. Ob stoletnici rojstva pisatelja in dramaturga, ki smo ga spoznali tudi po kakem njegovem delu, smo navedli le nekaj podatkov in mnenj, ki nam prikazujejo njegovo podobo tudi nekoliko drugače kot smo jo videli pred desetletjem, ob njegovi smrti, ko so o njem v smislu že omenjene navade, da o mrtvih ne smejo govoriti slabo, govorili le v superlativih. Morda bolj povedno, verjetno mu delamo krivico. Toda nobena slika ni brez senice, kajti niti biti ne more. Če je vse preveč svetlo, niti lepo ni, zagotovo pa ni resnično.

V četrtek zvečer je bil v Gregorčičevi dvorani prvi letošnji večer tržaškega SPD, na katerem sta Aljoša Zerjal in Angelo Carli predvajala svoja dva filma

Italija je eno samo veliko smetišče. Tako meni C. Blasi, načelnik podjetja Termosud, ki deluje pod okriljem družbe Breda Termomeccanica in ki mu je bila poverjena gradnja upepeljevalnika smeti v Bariju. Z vsemi to vrstnimi napravami v državi uničijo dnevno okrog 50.000 ton ali komaj 20 odst. vseh odpadkov. Drugo navlako raztrosijo sem in tja v brk ekoloških navodilom. Odladen protest proti sežiganju mestnih odpadkov je dvignil biolog C. Cavazza. Ta poudarja, da ne bi smeli kar tjavdan uničevati smeti, temveč bi jih bilo treba ločiti na koristne in nekoristne. Po njegovem mnenju smo danes priča postopnemu obuboževanju kmečke zemlje. Ta postaja vse manj rodovitna, ker ji je skoraj že zmanjkalo organskih snovi: vsebuje jih le še v merilu 1 odst., da bi slednja lahko povzela do optimalne stopnje 3-4 odst., bi bilo potrebnih letno vsaj 100 milijonov ton zgoščenega komposta! Skratka, določene vrste mestnih odpadkov bi morali spreminjati v živa organska gnojila, ne pa jih sistematično uničevati in s tem odvzemati zemlji vitalne snovi. To se doslej, pravi Cavazza, ne so javni upravitelji poverili rešitve problema, kam z odpadki, le inženirjem, ne pa tudi biologom, kmetijskim izvedencem in zdravnikom.

Ta izjava ne prija bivšemu ravnatelju občinskega podjetja za mestno čistočo v Bologni, E. Mattioniju, ki vodi dela okrog tamkajšnjega upepeljevalnika in je hkrati predsednik državnega tehničnega odbora zveze podjetij za mestno čistočo. Pravi namreč, da so oblasti že 1948. leta mislele na rešitev vprašanja, kam z odpadki ter se zadavno posvetovale tudi s strokovnjaki, tako npr. z docentom za agrarno mikrobiologijo na univerzi v Padovi A. Draghetijem. Ni res, da vidimo v upepeljevalnikih edino rešitev, vendar je v danih pogojih najboljša, poudarja Mattioni. Delitev odpadkov oz. iskanje čistih, ki jih lahko uporabijo znova kot gnojila, je težak, nehijski in za se omenjene navade, da o mrtvih ne smejo govoriti slabo, govorili le v superlativih. Morda bolj povedno, verjetno mu delamo krivico. Toda nobena slika ni brez senice, kajti niti biti ne more. Če je vse preveč svetlo, niti lepo ni, zagotovo pa ni resnično.

Mnenja o tem, ali naj bi v bodoče hranili zemljo s kemijskimi ali naravnimi gnojili, so deljena. Pravzaprav sta nastala med izvedenci dva nasprotujoča si tabora. Tisti, ki zavračajo kmečjska gnojila, opozarjajo na humo nevarnost zastrupljanja zemlje oz. rastlinja in za živalstva. Agonom M. Valdinoci navaja primer italijanskih kmetijskih tovarn, ki je sodna oblast obtožila okuženja okolja in so se pri proizvodnji umetnih gnojil morale opredeliti za neuporabljive ali le delno toplotne gnojilne pripravke; ker pa pridejo gnojila prej ali slej v dotik z vodo, je nevarnost okuženja še vedno prisotna. Studija je danes na vsem svetu 180; v Italiji so v obratu tri (v Vidnu, Pistoili in Rimu — slednja bo kmalu dosegla zmogljivost 1.000 ton dnevno), štiri pa so v načrtu oz.

Agronomski izvedenec L. Cavazza, ki nikakor ni v sorodstvu s poprej omenjenim C. Cavazza, prav tako nasprotuje kemijskim gnojilom iz odpadkov (njih pretežne sestavine so dušik, kalij in fosfor), ker so kužne narave, ker niso po njegovem tako izredno koristna, kot jih hočejo prikazati nekateri, ne ne nazadnje, ker so draga: 3.000 do 5.500 lir za sto (za dobave najmanj 100 stovov) proti 1.200 do 2.000 lir za sto surovine. Gre za dve vrsti kmetijskega komposta, »biocompost« in »H3«, ki ju izdeluje že 13 let podjetje Citacampo (dnevna proizvodnja 5.000 stovov). Z raziskavami glede kmetijskih gnojil iz mestnih ter industrijskih odpadkov se že mnoga leta ukvarjajo tudi sovjetski, francoski in švicarski strokovnjaki, toda enikjer ni bilo posebnih uspehov, pripominja L. Cavazza.

Prvi tovrstni monografski zvezek bo izšel v bližnjem februarju in bo v celoti posvečen zgodovinarju, fiziolozi, univerzitetnemu profesorju, socialističnemu delavcu in antifasisti Alessandru Leviju, oziroma nje govemu deležu v razvoju socialistične borbe in misli v prvi polovici našega stoletja.

Vprašanje ostane torej odprto, ali pa morda ne? Pariški izvedenec C. Jaime je v glasilu združenja »Nature et progrès« zapisal: »Nobene dvoma ni. V prihodnosti bo poljedelstvo uspešno zgoj na biološki podlagi, sicer bo propadlo«.

V FILMSKIH KROŽKIH

Filmska predvajanja v Slovenskem dijaškem domu

Jutri, v nedeljo, 27. januarja, bodo v Slovenskem dijaškem domu v Ul. Gimnastika 72 začeli s hvaljevalno pobudo. Vsako nedeljo ob 16. uri bodo predvajali z brezplačnim vstopom serijo kvalitetnih filmov, ki bodo med drugim nudili vsakomur priložnost, da najde inteligentno zabavo za popoldneve teh nedelj z znanimi omejitvami prometa. Seveda je tudi izbira teh filmov priljubljena na določene omejitve: gre za italijanske duplirane filme in ne za vsakekoro pomembni dosežki v zgodovini filma. Prvi film, ki bo na sporedu jutri, je delo Francesca Rosija iz leta 1967 »C'era una volta«, je to torej manj znan film režiserja, ki se je zadnje čase uveljavil s filmi »Il caso Mattei« in »Lucky Luciano«. Film »C'era una volta« je poskus družbene metafore v slogu pravljice.

V okviru teh mejah je skušal biti izbor filmov izviran in zanimiv za vsakogar, ker se je pač izogibal bodisi za začetek prezahtevnih, »preresnih« del bodisi seveda vsakdanje filmske plaže. Filmi na sporedu so torej zbrani med deli, ki povezujejo zabavo s kulturnimi vrednotami in ki so vsakekoro pomembni dosežki v zgodovini filma. Prvi film, ki bo na sporedu jutri, je delo Francesca Rosija iz leta 1967 »C'era una volta«, je to torej manj znan film režiserja, ki se je zadnje čase uveljavil s filmi »Il caso Mattei« in »Lucky Luciano«. Film »C'era una volta« je poskus družbene metafore v slogu pravljice.

Prihodno nedeljo bo na sporedu eden izmed prvih filmov največjega italijanskega komika Totija, »San Giovanni Decollato«, ki je kar iz leta 1940 in spada torej v najbolj obdobje Totijevega komičnosti, ki se je v tem filmu izkazal s pomočjo režije Amleto Palmierija ter scenarija Zavattinija in komediografa Martoglia in Vergana.

Tretjo nedeljo bo na vrsti eden izmed najboljših filmov režiserja Federica Fellinija, ki se je sedaj uveljavil s filmom »Amarcord«. Gre za film »Il bidone« (1955), ki predstavlja pravo sintezo Fellinijevega ustvarjalnega sveta.

Serija prvih petih filmov (katerim bodo sledili še drugi, če bo pobuda imela zaželen uspeh) se bo trenutno zaključila z dvema mojstrovinama ameriškega filma: eden najboljših filmov velikega režiserja Elie Kazana, »Il ribelle dell'Anatolia« (America America, 1964), in prvi klasični komičnega filma samem »I dimenticati« (Sullivan's Travels, 1941), režiserja Prestona Sturgesa.

S. G.

Ni kandidatov za dolgo življenje

Kdo si ne želi živeti dolgo, če ne večno, ker je to nenaravno in nemogoče. Mnogi, ker se boje smrti, svojega izničenja, odhoda brez povratka. Drugi, da bi videli, kaj bo še vse prinesel razvoj na tem svetu, kako bo z ljudmi, kam bodo prišli in kaj dosegli.

Zivljenje je danes že moč podaljšati. In sicer tako, da ga nekako začasno pretrgamo, nato spet obnovimo. Dosegljivo je to s pomočjo zamrzovanja ljudi. O tem je javnost že daljša časa obveščena. Človek bi mislil, da se bodo vsi nad tem navdušili in to tudi hoteli poizkusiti. V resnici je nasprotno. Prvotno navdušenje je popustilo. Leta 1967 se je v ZDA kot prvi Američan dal zamrzniti dr. James Bedford. Zdal kaže, da ga bodo odtajali in truplo pokopali.

V Kaliforniji imajo združenje »Cryonics Society«, ki se ukvarja z zamrzovanjem ljudi. Danes šteje le še tristo članov. Ti vztrajajo pri svojem namenu, da bi kasneje spet oživel. Cena zamrzovanja je danes 20.000 dolarjev. Trejtnja te vsote gre za drago jekleno krsto. K omenjeni vsoti pa je treba prišteti še tristo dolarjev letno za tekoči dušik.

«Critica Sociale» postane mesečnik

Socialistična revija »Critica Sociale«, ki jo je v letu 1891 ustanovil Filippo Turati in ki jo vodi Giuseppe Faravelli, je v svojem 66 letu izhajanja postala mesečnik. Hkrati z rednim mesečnim izhajanjem pa bo revija, ki ima svoj sedež v Milanu. Foro Buonaparte št. 24, izdajala na leto tudi po tri ali štiri posebne monografske izdaje zgodovinskega ali socialno-ekonomskega značaja, pri katerih hudo sodelovali znani strokovnjaki.

V tem zvezku bodo dela, ki jih je napisal sam Levi, pa tudi pri spevki cele vrste znanih sodobnih javnih delavcev, kot so na primer Giorgio Sorel, Claudio Treves, Pietro Calamandrei, Arduino Agnelli, Eugenio Artoni, Enrico Bassi, Norberto Bobbio, Guido Passio in drugi.

RADIO TELEVISIONE

SOBOTA, 26. JANUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVISIONE PRVI KANAL

- 9.30 - 11.30 Šola
- 12.30 Poljudna znanost: Aspekti ameriškega življenja
- 12.55 Komični filmi
- 13.30 DNEVNIK
- Danes v parlamentu
- 14.10 Odprta šola: Tedenska rubrika, ki obravnava vzgojne probleme
- V francoskem mestu Toulouse so v okviru fakultete za družbene vede odprli »univerzo za tretjo življenjsko dobo«. Takih šol je zares v svetu malo. V predavalnicah sedijo ljudje, ki so že zaključili svojo drugo, to se pravi aktivno življenjsko dobo, torej upokojenci. O tej šoli bosta spregovorila Elena Guicciardi in Giuliano Tommei, ki bosta prikazala, s čim se ukvarjajo »slušaitelji«, ki so že krepko prekorčili 60. leto. Za letošnje šolsko leto so predvideni tečaji za posodobitev strokovnjakov, Nič čudnega, da so OZN, UNESCO in Svetovna zdravstvena organizacija zainteresirani za tak način šole.
- 15.00 - 17.00 Šola
- 17.00 DNEVNIK
- Izžrebanje loterije
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.30 Spomini nekega lovca: ZIRAFKA
- 17.40 Program za mladino
- 18.30 Poljudna znanost
- Monografije
- 18.55 Sedem dni v parlamentu
- 19.20 Nabožna oddaja
- 19.50 Kronike dela in gospodarska kronika
- Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 V SOBOTO ZVEČER OD 9. DO 10. URE
- Glasbena prireditev, ki jo je pripravil Ugo Gregoretti
- Nastopa Luigi Proietti
- Proietti je po rodu Rimljan, star je 33 let in nas bo kot potegonist zabaval štiri sobote zaporedoma
- 21.50 Posebne reportaže TV dnevnika: O tem se bo govorilo v kratkem
- Pripravił Ezio Zefferi
- 22.30 DNEVNIK
- Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.30 V evroviziji SVETOVNO PRVENSTVO V STIRISEDEŽNEM BOBU
- Prenos iz St. Moritza v Švici
- SVETOVNO PRVENSTVO V SPUSTU
- Prenos iz Kitzbuehla v Avstriji
- 18.00 Sodobna vzgoja
- Oddaja za posodobitev vzgoje
- Otroška miselnost med tretjim in šestim letom starosti
- 18.30 Dribbling
- Tedenska športsna oddaja
- Sportni dnevniki
- 19.30 Under 20
- Glasbeno srečanje za mlado občinstvo
- 20.00 KONCERT
- Pablo Casals in Mieczyslaw Horzowski
- Prvi igra violončelo, drugi pa klavir, gre za dve velikanski imeni, posebno ko interpretirata izbrane skladbe velikih mojstrov
- 20.00 DNEVNIK
- 21.00 La vita di Ortega
- TV film, ki ga je režiral Richard Heffron, v glavnih vlogah pa nastopajo Burl Ives, Joseph Campanella, Frank Ramirez, Nina Shipman, itd.
- Jessie Ortega je že štiri leta v celici smrti, ker je pri nekem ropu umoril deklico. Po štirih letih pa mu uspe iz zapora pobegniti in priti do okrajnega tožila Samuela Randa, ki ga je dal obsoditi. Samuel Rand je prijatelj Briana Darrella, ki je zagovornik Ortege in prepričan, da je nedolžen. Jessie, ki pride na Randov dom, zahteva od sodnega funkcionarja denar, da lahko pobegne v Mehiko. Pri tem pa se Jessiejev samokres spet sproži in na mestu obleži Randova žena Marcy. Sicer pa bomo nadaljevanje videli nocoj
- 21.50 Zgodovina jazza
- 16.25 Košarka: Zadar - Jugoplastika
- 18.00 Obzornik
- 18.15 DAKTARI
- Serijski barvni film o življenju raziskovalne postaje v pragozdu
- 19.05 Gledate televizijo? Poslušate radio?
- 19.15 Gledališče v hiši
- 19.45 Calimero, barvna risanka
- 20.00 TV DNEVNIK
- 20.30 Akordi Kosova
- Prenos s festivala zabavne glasbe
- 22.05 DNEVNIK
- Colditz
- Serijski barvni film

KOPRSKA BARVNA TELEVISIONE

- 16.25 Košarka: Zadar - Jugoplastika
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 ŽIVLJENJE V ISTANBULU
- Dokumentarna oddaja
- Veliki manevri
- 21.50 Srečanje s Rosanno Carteri
- Sopranistka bo pela operne arije
- 17.15, 18.15, 19.15, 20.15 Poročila:
- 7.05 Jutranja glasba: 11.35 Iz tedenskih sprotov: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Program za mladino: 18.15 Umetnost in prireditev: 18.30 Koncert: 19.10 Družinski obzornik: 19.25 Zborovsko petje: 20.00 Sport: 20.50 Ljudje ob cesti, nadaljevanje: 21.30 Povepke: 22.30 Nežno in tiho.

TRST

- 12.15 Kronike: 14.40 Tretja stran: 16.20 Martelli: Kraški lovski čuvaji: 16.40 Zborovsko petje: 19.30 Kronike.
- 6.30, 7.30, 12.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila: 6.15 Jutranja glasba: 8.30 Poje Cher: 8.45 Pisana glasba: 11.15 Priljubimo jim: 12.00 Glasba po željah: 14.00 V veseli družbi: 14.45 Free Music: 15.00 Anzembli Rugolo: 15.15 Jugoslovski pevci lahke glasbe: 15.45 Folk glasba: 16.40 Vrstijo se pevci: 17.00 Zapojmo in zaigramo: 17.45 Primorska in njeni ljudje: 19.00 Za prijeten konec tedna: 19.30 Prenos RI: 20.00 Glasba v večeru: 20.45 Glasbeni weekend: 22.35 Ples na glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila: 7.10 Jutranja glasba: 8.30 Povepke: 9.00 Vi in jaz: 10.00 Reporitaž: 11.00 Klavirske zanimivosti: 12.10 Laha glasba: 13.20 Preizkušajo se dilentanti: 14.05 Odprta linija: 14.50 Znanstvena oddaja: 15.10 Veliki variete: 17.10 Di Mattia: Alleluia per Milano: 19.20 Kronika Juga: 20.20 Ponovno na sporedu: 21.45 Glasbeno-govorni spored.
- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila: 6.50 Na današnji dan: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Pionirski tednik: 9.35 Najdene skladbe: 9.50 »Naš val«: 10.15 Glasbeni drobci: 11.15 Z nami doma in na poti: 12.10 Melodije: 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Čez travnike in polja: 13.30 Priporočajo vam...: 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji: 15.40 Naši operni pevci: 16.00 »Vrti-lijak«: 16.45 S knjižnega trga: 17.10 Orgle: 18.00 Aktualnosti: 18.15 Dobro, se ob isti uri: 18.45 Naš gost: 19.00 Lahko noch, otroci!: 20.00 Ra-Mattia: Alleluia per Milano: 21.00 Zabavna glasba: 21.15 M. Martelli: Inspektor Ris ne miruje: 22.20 Oddaja za izseljence: 23.05 S pesmijo v novi teden.

Prejeli smo

MATICA, List izseljenika Hrvatske, januar 1974, št. 1. Iz vsebine: Novo v ustavi SR Hrvatske, Nikola Tesla in izseljenici, Ob 80-letnici rojstva A. Ceca, Povratke Frana Mažuranića, Kulturno - prosvetna delavnost Matice v letu 1973 itd.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Glede poslovnih zadev boste dobili ponudbe, ki bodo zbudile vaše zanimanje. Ugodne razmere v srčnih zadevah.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V poslovnih stv

Pravkar izrečeno

■ EDWARD HEATH, britanski premier, je dejal, da je dolžnost vlade sprejeti odgovornost in upravljati državo, in to je prav tisto, kar zdaj dela vlada. Tak je bil Heathov odgovor na vprašanje televizijskega komentatorja o morebitnih predčasnih volitvah v Britaniji. Premierovo izjavo si pravzaprav razlagajo tako, da se je voditelj konservativne stranke odrekel razpisu parlamentarnih volitev pred rokom. V zvezi s spekulacijami okoli volitev je rekel, da ima vlada popolno avtoriteto, tako med ljudstvom kot v parlamentu, kjer ima tudi večino.

■ HEDI NUIRA, tunizijski premier: »Unija med Tunizijo in Libijo se ne sme omejit zgolj na deklaracijo, katere bistvo je abstraktno in platonsko.« Opozoril je, da se bosta državi združevali postopoma, šele po referendumu, na katerem bodo Tunizijci povedali svoje mnenje. Poprej pa bodo morali vnesti v tunizijsko ustavo nekatere spremembe v zvezi z unijo. »V skladu z našo sedanjo politiko, ki vodi k ustanovitvi velikega arabskega Magreba, moramo z našimi načrti seznaniti tudi druge države, zlasti Alžirijo in Maroko.«

■ EZEDIN MABRUK, libijski minister za petroleje, je izjavil, da njegova država odločno nasprotuje temu, da bi ustanovili kakršenkoli blok držav — porabnik nafte. Po njegovih besedah bi imelo takšno združenje resne posledice.

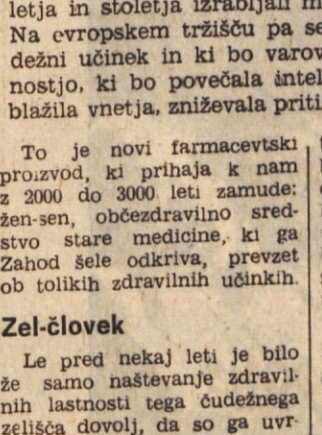
Libija meni, da imajo lahko države uvoznice občasne sestanke, na katerih naj bi se pogovarjale o težavah pri preskrbi z nafto, ne pa, da bi ustanovile nekatere bloke. Mabruk se v Kajru udeležuje arabsko-afrške konference o sodelovanju.

■ ALDO MORO, italijanski zunanji minister, je rekel, da je njegova vlada že večkrat poudarila, da bi morali resolucijo varnostnega sveta, sprejeto 22. novembra 1967, dosledno uresničiti, torej brez kakršnihkoli zadržkov. O Izraelu pa je šef italijanske diplomacije menil, da ima življenje za varnimi in priznanimi mejami svojo ceno, to je tisto iz resolucije varnostnega sveta, resolucije, ki navaja, da si ni dovoljeno priščitati ozemlja s silo, in ki zahteva, da se Izrael umakne z zasedenega ozemlja.

■ BRUNO KREISKY, avstrijski kancler, je ponovno menil, da bi morali o bližnjem vzhodu razpravljati tudi na evropski konferenci o varnosti in sodelovanju, ker ta konflikt ni le regionalen, temveč vpliva tudi na evropsko varnost. V pogovoru z egiptovski parlamentarno delegacijo je opozoril na veliko zanimanje za mirno rešitev bližnjevzhodnega vprašanja in izrazil upanje, da bodo prvi koraki v tej smeri pomagali postopoma uresničiti mirno sodelovanje med vsemi državami, tega območja.

■ GEORGES POMPIDOU, francoski predsednik, je pesimistično ocenil integracijo v EGS. Po njegovih besedah sta edini solidni realizaciji v EGS kmetijsko tržišče in carinska unija. Pri denarnih težavah je opozoril na nered v svetu, o institucijah deveterice in o politični enotnosti Zahodne Evrope pa sploh ni govoril. Pompidou je govoril ob obisku v Poitiersu, središči pomembnega kmetijskega območja Francije. Omenil je tudi, da je francosko stališče glede živinoreje in trgovine z mesom odločno.

Jadrano grozi smrt

Če se ne bomo lotili drastičnih ukrepov, bo prišlo do bele priobalne ribe — Ni kriv samo ribolov, pač pa tudi

popolne iztrebitve onesnaženja morja

Ali grozi Jadranu biološka smrt? Ali so ljudje z neusmiljenim onesnaževanjem in nerazumnim prekomernim ribolovom že obsodili na smrt nekatere vrste rib? Raziskovalci pa tudi sami ribiči nas opozarjajo, da lovimo poslednje primerke orad, zobatev, kirenj, škarpin, osličev, nekaterih vrst rakov ... Če bomo z dosedanjim tempom onesnaževali in plenili to morje, bo izginila bela riba, najkvalitetnejša, najbolj iskana in najbolj ekonomična riba, ki jo daje Jadran.

Osnovno načelo naravnega ravnotežja, ki velja v morju, posebno pri izkoriščanju njegovega živega sveta, se glasi, da »iz morja ne smeš vzeti več, kolikor lahko morje s svojim naravnim prirastkom — reprodukcijo nadoknadi.« Tega načela ni na Jadranu nihče spoštoval, zato zdaj znanstveni sodelavci obmorskih institutov vse glasneje opozarjajo, da so — še zlasti priobalne vode — tako siromašne, da je ravnotežje že nepovratno porušeno.

V Kvarnerju ni zobata

Eden najglasnejših je Fabijan Grubišić, višji strokovni sodelavec Inštituta za oceanografijo in ribištvo v Splitu. Po njegovem je pretirano ribarjenje glavna smrtna kosa na Jadranu. Podatki mu, pravi, dajo prav. Po že opustošenem morju danes pušča več kot 30.000 poklinih, sportnih in drugih ribičev z 20.000 čolnov, z več kot 50.000 raznih mrež, ki bi lahko dvakrat opasale našo obalo. Prišteljmo še 25.000 vrš, več kot dva milijona trnkov, parangalov in drugega ribiškega orodja, pa še ne bomo pri koncu, kajti treba je prišteti še zlo ribolova z dinamitom, ki se je vse bolj razpasel po samotnih otokih in zalivih.

Močan odjek so imeli tudi rezultati raziskav dr. Draga Crnkovića, direktorja Prirodoslovnega muzeja na Reki, in njegovih sodelavcev, po katerih je v reškem zalivu, ve lebiškem kanalu, na Kvarnerju in Kvarnercu, izginil zobatec, nekatere alge, pišmolj ...

»Že znanstvena odprava na ladiji Hvar leta 1948 je ugotovila ne ravno vzpodbudne podatke o bentosu, ribji hrani«, je povedal prof. Slobodan Alfiredić, direktor Inštituta za oceanografijo in ribištvo v Splitu. »Po naših ocenah je še dovolj rezerv za povečanje ulova plave, pelagične ribe, medtem ko za lov belih, bentoskih ni več nobenih možnosti.«

Po podatkih Fabijana Grubišića pride pri nas na kvadratni kilometer priobalnih voda, ki pridejo v poštev za ribolov: 14 ribičev, 9 motornih čolnov, 3 čolni na vesla, 23 raznih mrež, 11 raznih vrš, 10.000 trnkov na parangalih, 60 parangalov, 3 plinske svetilke in 4 osti. K temu je treba dodati še seveda veliko količino neregistriranega orodja. Nihče se ni mogel redigirati vseh lovcov s podvodnimi puškami, a že registriranih je veliko — prek 3000. Razen tega Grubišić opozarja, da z dinamitom lovi

okoli 1500 krivolovcev. Nedavno oddaja na zagrebški TV je pokazala, da jih je nemara še več, in da se je v nekaterih krajih razširila kot lovna strast posebne vrste, ki ne uničuje le morske favne in flore, pač pa tudi ljudi.

Črno zlato plava po morju

Morje postaja pusta njiva in pušava tudi zaradi globalnih procesov uničevanja. Jadran je del morja, ob katerem živi okoli 40 milijonov ljudi. Turistična industrija gosti na sredozemskih obalah še 100 milijonov ljudi na leto. Vsi ti meteji — z gesto neandertalca — v vodo svoje odpadke, papir, plastične predmete, steklo, kovino in nafto. Prav zato, da bi prebrali toliko ljudi, ropajo domačini svoje tisočletja vzdrževano bogastvo. Griči, Turki, Italijani, Arabci, Izraelci, Francozi, Španci in Jugoslovani grade v priobalnih pasu mogočno »muzazoo« industrijo, ki še pospešuje degradacijo morja. Reke so postale industrijski odvodniki.

Pravemu preletstvu je ime nafta. Tankerji in ladje spušte v Sredozemlje 300.000 ton nafte na leto, stotisočji ton nafte in jait so gotovo v tem pogledu tudi priidni. K temu

seznamu lahko prištejemo tudi rafinerije, ki so zaradi skrajšanega pretovarjanja zgrajene na obalah. Od kar so na Jadranu začeli iskati nafto in zemeljski plin, se nam obeta še več napadov na življenjsko ravnotežje v morju, a ne le na življenje, tudi na turizem.

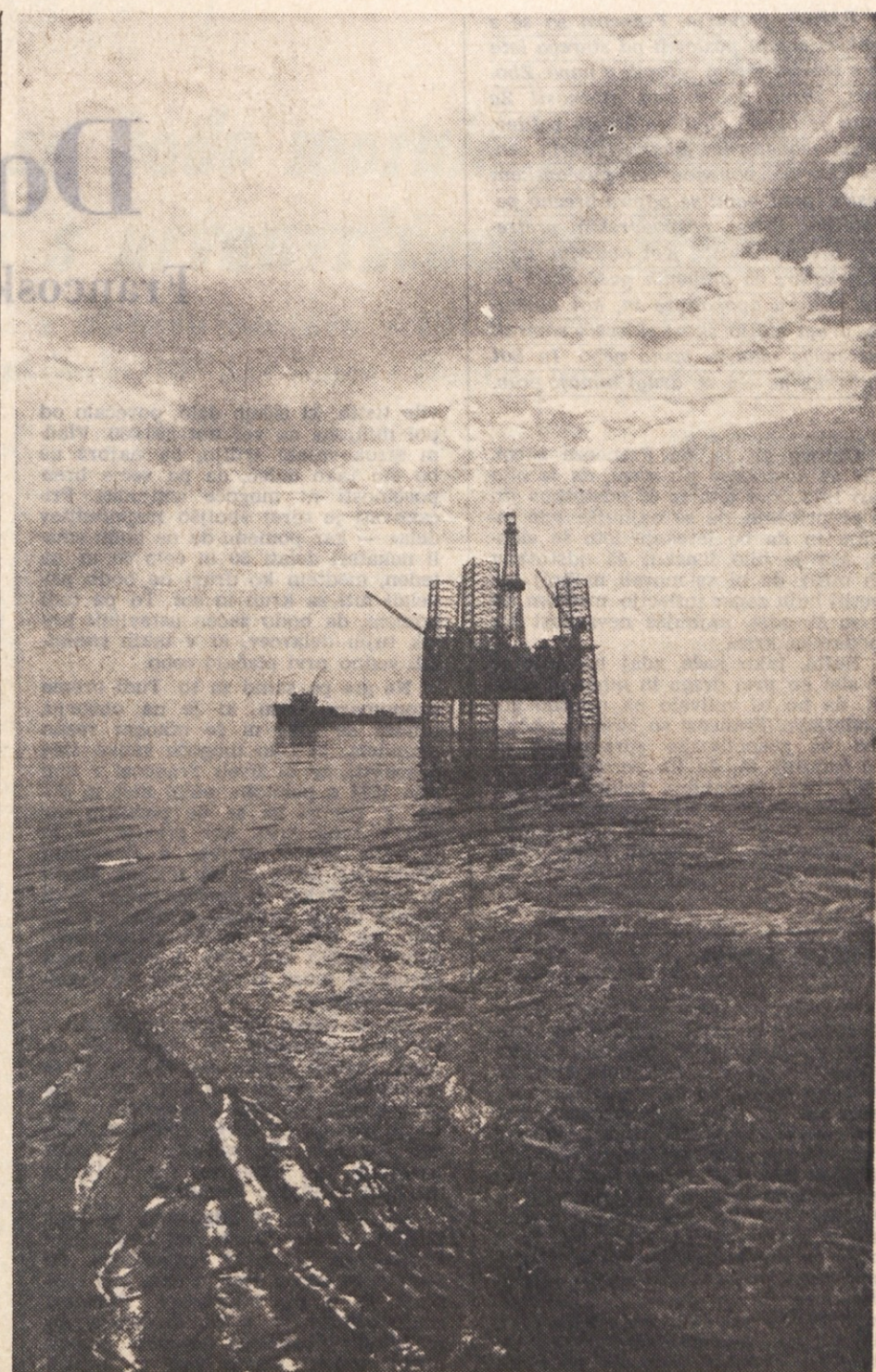
Rak morja

Zakaj je nafta tako usodna?

Kubični meter nafte izčrpa kisik iz 400.000 kubičnih metrov morske vode, s čimer se seveda v tej vodi uniči ves živi svet. Nafta se razliva po vodi v obliki komaj vidnega filma, ki ne prepušča sončne svetlobe, kar je usodno za plankton, osnovno hrano morskih živali. Razen tega ta plankton proizvaža 70 odstotkov kisika v atmosferi.

Vlade pretežno siromašnih sredozemskih držav so pri reševanju tega začaranega ekološkega kroga vključene v dilemo: če preprečijo onesnaževanje morja, zagotovijo razvoj življenja; očiščevanje morja in čistilne naprave pri odpadnih vodah pa so tako drage, da zaostanev v gospodarski dirki in rasti. Očiščilni so izbrali nojevo teniško: ne slišijo radi o teh problemih. Če že slišijo, se delajo gluhe. Ali pa ob napovedih, da postaja Mediteran in z njim njegovo slepo črvo — Jadran rezervat smrti, skomignijo z rameni čes, za takšno stališče primanjkuje dejstev.

ZELJKO KOZINC

ZAHODNO OD DUGEGA OTOKA — Iskanje nafte. Začarani krog energetskih potreb in onesnaževanja morja. Foto: Joco Znidarsič

V gverili kipi

Najnovejši bližnjevzhodni razplet razgibal palestinsko gibanje in očitno zanetil resna notranja navzkrižja

Najnovejši razpletanje vojaškega položaja na sinajski fronti je razgibalo tudi raznolike politične tokove, ki se prepletajo v palestinskem odprskem gibanju. Sledijo si žolčne diskusije, obsodbe, izjave in nasprotne izjave. Pred gverilo je pomembna odločitev: bo sedmerokotnik miz v ženevski palači narodov povečala še za eno mizo, postavljeno nasproti izraelske delegacije na mirovni konferenci?

Egiptovski predsednik Sadat je v zadnjih dneh nekajkrat ponovil, da se brez udeležbe Sircev in Palestincev ženevska konferenca ne bo mogla nadaljevati. Po končani turneji po osmih arabskih državah je Sadat izjavil, da so Sirci pripravljani na pogajanja o ločitvi sil na galski fronti, kar pomeni, da bi bili nato pripravljeni priti v Ženevo. Kaj pa Palestinci? Sirska udeležba v Ženevi bi nedvomno precej vplivala tudi na palestinsko, saj je druga najmočnejša gverilska organizacija, Saika (»biskur«) pod vplivom sirske vladajoče stranke Baas, v palestinski osvobodilni vojski (PLA) najmočnejši gverilski armadi, ki je nastanjena v Siriji in prevladuje sirske oficerije.

Druge ovira za palestinsko udeležbo v Ženevi so Jordanci. Toda kaže, da se tu že prišlo do pomembnih premikov. Ko je Sadat rekel, da se je pripravljen sestati s

kraljem Huseinom, če se bo ta strinjal s palestinsko navzočnostjo v Ženevi, je izraelska vlada sporočila, da ne bo nasprotovala udeležbi delegacije PLO.

Sicer pa je že alžirski vrh arabskih voditeljev 26. novembra lani priznal PLO vso pravico, da zastopa palestinski narod. To pravico so jim nato priznali tudi prebivalci zasedenih ozemelj, zlasti palestinska nacionalna fronta, ki deluje na ozemlju pod izraelsko okupacijo.

Ta fronta je že javno pozvala PLO, naj se udeležijo ženevske konference. Zdi se, da je temu najbolj naklonjena tudi najmočnejša gverilska organizacija Al Fatah — sodeč po izjavah, ki so jih zadnji čas dajali njeni voditelji.

Sklenitev sporazuma o ločitvi sil na sinajski fronti pa je zaostriła sicer že večletna navzkrižja v gibanju —

med tistimi, ki vztrajajo pri radikalni usmeritvi revolucije, ter tistimi, ki jo želijo prilagoditi stvarnim dogajanjem. Proti sporazumu so najodločnejše nastopile štiri gverilske skupine: splošno povelstvo Ahmeda Džibrija in revolucionarna fronta (Obsekupirana dežela), ljudska fronta Georgesa Habaša in demokratska ljudska fronta Najefa Havnaha — torej štiri prejkone ekstremne organizacije. Izvršni odbor PLO se je v okrajni obliki nemudoma sestel in sporazum obsodil.

Toda Arafat, ki sestanku ni prisostvoval, je to obsodbo zavrnil, češ da sestanke IO PLO ni bil legalen. Arafat je bil v času podpisovanja sporazuma v Asuanu pri Sadatu od koder je odšel v Sirijo in nato v Saudsko Arabijo na pogovore o morebitni udeležbi PLO v Ženevi. Zdi se, da je Arafat v pogovoru s Sa-

datom privolil v ustanovitev skupnega egiptovsko-palestinskega delovnega odbora, ki bi usklajeval stališča v zvezi z bližnjevzhodno krizo. Toda IO PLO je sporočil, da je proti temu odboru. In glasilio PLO »Al Saura al Falastin« je te dni v svojem komentarju znova obsodilo sporazum, češ da gre za poskus uničenja gverilskega gibanja.

Gre torej za resna navzkrižja v samem vrhu gibanja, kar bo najbrž razčistil še bližnji palestinski nacionalni svet, ki se sestane februarja v Kajru, najbrž ob navzočnosti Sadata.

Ta parlament v izgnanstvu namerava svojih 154 članov povečati za kakih 250 novih (150 dodatnih naj bi prišlo iz Cisjordanije in Gaze, po 50 pa iz Jordanije in drugih arabskih držav), tako da bi lahko ustrezneje zastopal palestinski narod in z večjo pristojnostjo odločal o ustanovitvi begunske vlade ter udeležbi v Ženevi.

TIT DOBERSEK

Zdravljenje degenerativnih bolezni

Vrsta raziskav je potrila tudi ugoden učinek žen-sena zdravljenju stresa, zlasti kot preventivno sredstvo, ali pa pri zdravljenju generacijskih bolezni, ki izvirajo iz tega, na primer žlednega čira, visokega pritiska, koronarnih obolenj in podobnega. S poskusi na živalih so dokazali da popolna imobilizacija, ki jo povzroči stress, iz organizma sprememba v zvezi s hormoni. Uporaba žen-sena

zavre patološke pojave in učinkovito varuje pred klasičnimi boleznimi moderne družbe, na primer hipertenzijo, hiperlipidemijo, predčasno staranje in živčnim ter duševnim boleznim.

Kakšna je videti ta redka rastlina, ki so jo že pred nekaj leti povsem nehali izvažati iz Sovjetske zveze, Severne Koreje in Kitajske? Je neke vrste domača čaj iz družine araliaceae, gomoljast koren, dolg kakih 20 centimetrov. Iz zemlje rastlina pože 30 do 60 centimetrov visoko stebelce z vejicami in listjem.

Žen-sen cvete julija, cvetovi so beli ali rožnati, plod je rdeč, brez pešča. Dozorijo v avgustu ali septembru. Koren raste šest let in šele tedaj ima farmakološko vrednost. Zrel koren ima obliko človeške noge, odtod tudi ime »zel-človek«.

Je več vrst »žen-sen«. Tako tradicionalna medicina kot moderna farmakologija najbolj čistiata tistega iz Kitajske, v farmakologiji zna-

nega kot »panacea« žen-sen. C. A. Maler. Analiza sestavin tega korena so doslej opravili v Vladivostoku, pod vodstvom profesorja Brekmana in na farmaceutski fakulteti v Tokiju pod vodstvom profesorja Sođija Šibata. Metode analize so bile različne, rezultati pa so bili v obeh primerih še nepopolni.

Sovjetski raziskovalci so izločili šest saponinov (skupino glikozidov), ki so jih imenovali panakoside. Japonci pa so enake substance imenovali žensenzozide. Žen-sen vsebuje olje, panazed, mašne kisline, smole, inčine, vitamine, posebne vitamine iz skupine B in oligoelemente.

V farmakologiji še ne vedo veliko o lastnosti žen-sena, razen da spodbuja centralni živčni sistem, poveča učinek kofeina in kafe in zmanjša učinek alkohola.

Torej bi ga lahko prištel med substance, ki spodbujajo proces stimulacije in zmanjšujejo inhibicijo možganske skorje.

ALEKSANDAR DOROZINSKI

BERITE PRIMORSKI DNEVNIK

Vse po starem?

Novi predsednik general Geisel bo prevzel oblast 15. marca — Podpora vojske — Politična pot po starih tirih

OD NAŠEGA BRAZILSKEGA DOPISNIKA

BRASILIA, januarja — Predsedniške volitve v Braziliji, na katerih je bil izvoljen armadni general Ernesto Geisel, so formalno potrdile tega kandidata za predsednika zvezne republike. To mnenje prevladuje v političnih krogih hkrati z mnenjem, da je bil Geisel, ki bo prevzel predsedniško mesto 15. marca, izbran že na začetku lanskega leta. Vojaški režim, ki je na oblasti že od leta 1964, je izbral generala za predsednika, ker meni, da je Geisel človek, ki bo učinkovito vladal tako veliki državi kot je Brazilija, istočasno pa nadaljeval s sedanjim ritmom gospodarskega napredka.

Volitve so potekale mirno, novega predsednika pa niso neposredno izvolili volilci, kakor je bilo še pred 12 leti, ko je zmagal Juanio Quadros, ampak ga je izvolil volilni kolegij, sestavljen iz poslancev parlamenta, senatorjev in delegatov pokrajinskih skupščin. General Geisel je bil kandidat vladne stranke Arena (narodna obnovenjena zveza) in ne vojaških krogov, kar bi pričakovali tudi opazovalci. Vojska se namreč ne udeležuje političnega življenja, čeprav je vrhovno vojaško poveljstvo izbralo in predlagalo vladni stranki predsedniškega kandidata.

Takoj po tistem, ko je bil Geisel izvoljen za novega predsednika (prej je bil predsednik petrolejske družbe Petrobras), se je začel posvetovati s politiki in strokovnjaki, obiskal pa je tudi vasa ministrstva, kjer se je s člani sedanje vlade pogovarjal o tekočih problemih države in o problemih, ki jih bo prevzela njegova vlada.

Za tem se je odpravil Geisel na po Braziliji, obiskal je vrsto kmetijskih posestev in projektov, ki naj bi zaostrala, pretežno kmetijska območja pomagali potegniti iz revščine.

Za same volitve je značilna še ta zanimivost, da so vsem volivcem izplačali lepe honorarje. Vsak član volilnega kolegija je za dva dni volitev v Brasiliu dobil kar usode petsto dolarjev, kar je povzročilo v pokrajinskih skupščinah pravo tekmo, komu bo pripadla čast, da se bo lahko udeležil volitev. Po objavi finančnih rezultatov so v Braziliji porabili kar milijon dolarjev in še več, da so na neposreden način izvolili generala za predsednika.

Ceprav Geisel posrednim ali pa neposrednim volivcem ni razgrnil volilnega programa, pa politični opazovalci vedo, katere so glavne smerice njegove politike. Novi predsednik bo prav gotovo nadaljeval politiko režima, ki je pred desetimi leti prevzel oblast: varnost in razvoj. V nastopnem govoru je general poudaril, da se bo boril tako proti subverziji kot tudi proti korupciji. Novizvoljeni predsednik je med drugim poudaril tudi osebnopripravljenost, da bo re-

ERNESTO GEISEL: Boj proti subverziji in korupciji

ševal probleme, s katerimi se srečuje Brazilija in da bo storil vse, kar je v njegovih

močeh, da bosta v državi vladala red in mir.

Po drugi strani pa je kandidat opozicijske stranke poslanec Guimaraes ostro napadel posredno izvolitev generala Geisla. Predsednik demokratskega gibanja Brazilije (MBD) je, tako kot politični opazovalci, in njegovi strankarski kolegi, že vnaprej vedel, da bo izgubil volitve. Vseeno je izkoristil priložnost za sodelovanje na volitvah in kljub obliči težav prepotoval državo, kjer je govoril s svojimi pristaji. Opozicijski kandidat je v govorih napadel predvsem izredne zakone, ki so še vedno v veljavi v Braziliji, nastopil je proti ukinitvi habeas corpusa, ki je ščitil osebne pravice, proti mučenju političnih zapornikov, proti zmanjšanju moči sodnega sistema in napadel »mil gospodarskih uspehov na račun večine Brazilcev.« Guimaraes je tako dal volitvam novega duha, da bi se bilo razgibalo politično življenje v tej državi.

Opozicijskemu kandidatu je televizija odmerila bolj malo časa za izražanje njegovih idej, zato pa mu je več pozornosti posvetil tisk. Govoril je o opozicijskega voditelja pomeni zmereno kritiko sedanje vlade, saj tudi njenih uspehov ni zanikal in nikoli ni prekršil meje političnega fair playa. Brazilcem je povedal tisto, kar večina že ve, čeprav nihče ni tega doslej jasno in odkrito povedal. Ministrski stolci v prihodnji vladi se niso zasedli, čeprav kandidatov ne manjka. Šušljanja je dosti, zgovorna pa je tudi izjava generala Geisla, ki pravi, da je treba naprej poznati probleme, potem pa je treba izbrati ljudi, ki bodo reševali te probleme, ne pa obratno. Nekaj ministrskih imen je v zrak, vendar pa je za zdaj gotovo le to, da je Brazilija dobila novega predsednika, ki se imenuje Ernesto Geisel in ki bo v glavnih potezah nadaljeval sedanjo politiko. Ostalo se bo zvedelo, ko bo 15. marca v glavnem mestu Brasiliu prevzel oblast iz rok dosedanjega predsednika Medicioja. Do takrat pa so na dnevnem ugibanju, ki so seveda samo ugibanja.

BOGDAN SALEJ

Čudež: „Zel-človek“

Kaj je to »žen-sen«? — Med mnogimi čudežnimi zelišči še eno, ki so ga že pred dva ali tri tisoč leti odkrili na Kitajskem — Zel-človek, kaj je to?

Danes vsi vemo, da čudežnih zdravil ni in da je bila panacea le mit, ki so ga stoletja in stoletja izrabljali mazači, da so plahtali lahkoverneže in jim molzli denar. Na evropskem tržišču pa se bo kmalu pojavila kapsula, ki bo imela skorajda čudežni učinek in ki bo varovala naš organizem pred prehuo napetostjo in utrujenostjo, ki jo povečala intelektualna in telesna zmogljivost, spodbujala presnovo, blažila vnetja, zniževala pritisk in podaljševala življenje.

To je novi farmaceutski proizvod, ki prihaja k nam z 2000 do 3000 leti zamude: žen-sen, občeizredno sredstvo stare medicine, ki ga Zahod šele odkriva, prevzet ob tolikih zdravilnih učinkih.

Zel-človek

Le pred nekaj leti je bilo že samo naštevanje zdravilnih lastnosti tega čudežnega zelišča dovolj, da so ga uvrstili med znanstveno fantastiko in mazaštvo. Danes pa so številni laboratorijski poskusi potrdili izredno dragoceno žen-sena. Švicarska farmaceutska firma »Farmatron« iz Lugana je celo odkrila način pridobivanja, primerne za industrijo, aktivnih substanc iz korena te rastline. »Farmatron« je v Južni Koreji vzel v najem več sto hektarov zemlje, na kateri bodo gojili to nenavadno rastlino, ki so jo Ki-

tajci poimenovali z dvema besedama, ki pomenita »zel-človek«. Znani francoski laboratoriji s poteguje za dovojenje, da bi lahko pridobivali iz ekstrakta žen-sena zdravilo proti starčevskim tegobam.

Žen-sen že dva ali tri tisoč let uporabljajo na Kitajskem, v Koreji, Japonski, Indokini in Indiji v različnih oblikah (čaj, tinkture, vina, tablete, mašč) proti utrujenosti, glavobolu, impotenci, amneziji in starostnim simptomom. Vse te indikacije v zadnjem času potrdili laboratoriji iz Sovjetske zveze, na Bolgarskem, v Romuniji, Švici, Japonski in Franciji.

Šele pred kakimi desetimi leti so začeli resneje, znanstveno raziskovati učinek žen-sena v Sovjetski zvezi, kjer zelišče raste v naravi, v primorskih krajih Daljne

ga vzhoda. Profesor J. J. Brekman, direktor inštituta za biološko aktivne substance akademije znanosti SZ v Vladivostoku je prvi začel proučevati. Medtem so mnogi raziskovalci prišli do rezultatov, ki obetajo laskavo prihodnost žen-sena.

Ugotovili so na primer, da ima podoben učinek kot kemični stimulansi živčnega sistema, pri tem pa ne draži organizma, ne povzroča nevarnosti in tudi ne vpliva na razpoloženje. V nasprotju z večino preparatov v moderni farmakopeji tudi ne povzroča utrujenosti, ki se

Zadnje raziskave so pokazale, da ta kitajska zel, kot jo najpogosteje imenujejo, človeku in živalim pomaga tudi pri prilagajanju vida v mraku, spodbuja pa tudi pogojne reflekse. Blažilo vpliva tudi na vnetja in je učinkovita pri nekaterih vrstah zastrupljenja in intoksikacij. Če gre za zastrupitve s svincom, je to zdravilo prav čudežno.

BERITE REVIVO DAN

PARIZ, januarja. Francozi so se z lahkim srcem poslovili od starega leta in s težkim srcem vstopili v novo. Zbogom, skrbi, dober dan otožnosti! Za nami je burno obdobje vročih volitev, divjih monetarnih viharjev, norih cen, peklenskih spopadov na puščajskem pesku; pred nami se odpira brezno petrolejske krize, gospodarskih pretresov, brezposelnosti. Kot običajno vidi jo nekateri na grebenih puščajskih sipin jezdeca apokalipse in, kot običajno, drugi vidijo skozi zlovesni somrak peščenega viharja jasno nebo. In kot običajno, ne eni ne drugi nimajo prav.

Gotovo pa je, da Francoze skrbi. Kar 42 odstotkov jih meni, da je bilo leto 1973 črno leto in 66 odstotkov jih je prepričanih, da se najhujše šele začneja in da bo letošnje leto še slabše, kot je bilo lansko; 45 odstotkov jih misli, da bi se morali najbolj posvetiti boju zoper inflacijo medtem ko je za 39 odst. najhujša nevarnost gospodarska kriza.

Nafta, tako kaže, zdaj bo, vendar bo slej ko prej draga in nihče ne dvomi, da bo to vplivalo na celotno gospodarstvo Francozi so izredno občutljivi na gospodarske spremembe in nič čudnega ni, da jih perspektiva visokih cen, nestabilne valute, zastoj v proizvodnji in večje brezposelnosti navdaja s skrbmi. In kot napovedujejo ekonomisti, se vsemu temu letos ne bomo izognili.

Nekaj je narobe

Nekateri so sicer prepričani, da je vse skupaj le kriza prehodnega značaja. V »patronatu«, združenju francoskih industrijcev, trdijo, da kriza ne bo dolgo trajala in da v nobenem primeru ne bo tako katastrofalna, kot napovedujejo črnovidci. V znamenitem Hudsonovem inštitutu ameriškega futurologa Hermana Kahna slej ko prej napovedujejo, da se bo Francija v 80 letih povzpela med vodilne gospodarske sile na svetu. Toda na drugi strani je predsednik republike v zadnjem televizijskem intervjuju objubil Francozom le to, da ne bo najhujšega, če bodo zategnili pasove in pljučili v roke. Državni sekretar za delo Christian Poncelet je te dni po radiu naslikal mračno podobo prihodnosti in napovedal, da vlada že pripravlja načrt boja proti večji brezposelnosti. Nekateri napovedujejo, da se bo šte-

Močno spremenjena podoba dežele

Dober dan, otožnost

Francoski industriji pravijo, da kriza ne bo dolgo trajala

Od našega pariškega dopisnika

vilo tistih, ki iščejo delo, povečalo od pol milijona na več kot 800.000. Vladni strokovnjaki trdijo, da najbrž ne bo šlo tako daleč, da pa večje brezposelnosti ni mogoče izključiti. Pričakovati je torej »boljšo razporeditev dela« — kar pomeni, da ne bodo smeli nekateri delati 50 in celo 60 ur na teden, medtem ko drugi ne bodo pridelali niti za kruh in sol. To pa tudi pomeni, da bodo začeli ustavljati pritok tujih delavcev, ki v takih trenutkih vedno prvi plačajo ceno.

Ne gre pa samo za to. Tudi breme ekonomske krize, ki je na obzorju, vendar za zdaj ni še nikogar resno prizadela, bi bilo mogoče veliko lažje prenašati, če bi živeli Francozi v tem letu 1974 s poletom, polni idej in duha. V resnici pa se ne počutijo dobro v svoji koži, kot pravijo — to je tisto čemur ustreza v ekstremni obliki naš izraz, da bi »človek skočil iz kože«. Nekaj je narobe, nekaj ljudi gnjavi in jih pritiska k tlom, pa čeprav se jim res ni še nikdar tako dobro godilo kot zdaj. A očito tudi narod ne more živeti samo od materialne blaginje.

Ce se danes Francozi pogledajo v evropsko ogledalo, ne vidijo nič lepega. Pariški tednik »Le Point«, ki se je nedavno proslavil s tem da je na prvi strani zahteval Messmerovo glavo, je povabil po enega kolega iz ZDA, ZR Nemčije, Nizozemske in Velike Britanije, naj napišejo kaj si ljudje pri njih mislijo o Francozih.

Nič dobrega, so odgovorili vsi brez izjeme. Gotovo je tu tudi nekaj zgodovinskega in nekaj vzajemnega. Če Angleži se danes pravijo (kot mi) »popihali jo je po francosko«, Francozi pa, »pobrisali jo je po angleško«, to ni samo lingvistični odtisek, ampak odsev stoletij tesnih vezi in srčnih spopadov; in če Francozi se danes ne morejo pogledati Nemcem v obraz, ne da bi jih za hrbtno umili, da imajo nekaj za bregom, se v tem gotovo

zrcalijo brazgotine, ki so jih pustile francosko-pruske in potem francosko-nemške vojne. In na drugi strani je bila Francija, takrat ko je bila močna, mogočna in osvajačna, in takrat, ko je bila lahkoživa in slabotna predmet bojazni, zavisti ali prezira. Nekaj je v teh ljudeh, kar draži, orazi tako zelo, da si kljub poudarjeni francoski zaverovanosti vase, ki meji na nestrpnost, ne bi upali trdit, da bi Francozi zavestno hoteli povedati o svojih sosedih toliko slabega, kot so ti povedali o njih.

»Bil je čas, ko so imeli ljudje na Nizozemskem določeno idejo o Franciji«, piše Holander. »V naših časopisih je dobila Goncourtova nagrada svoje štiri stolpce in modna revija Coco Chanel svojo stran. Veljaki iz naše province so se kazali pri Deux Magots, preden so si šli ogledat gole prsi v Mavol. To je bilo obdobje, ko so levi intelektualci jedli salamo s česnom in jo zalivali z močnim črnim vinom ter debatirali o Camusu, Mendes-Franceu in »Expressu« v stari izdaji. Čas ko je kulturno romanje peljalo v Pariz.

Kot vemo, je to idejo o Franciji spremenil nekdo, ki si je ustvaril drugačno. In zdaj se Nizozemci ozirajo po modi v London, književnost iščejo v New Yorku, politiko v Bonnu in zabavo v Bruslju. Kar pa se tiče nage, najdemo tistih 32 polozajev iz seks-teatrov na vsakem vogalu na Nizozemskem.

Neusmiljene sodbe

Američan Stanley Hoffmann ugotavlja, da se Američani ne menijo več dosti za Francijo, ker pač ne pomeni več dosti. »De Gaulle ni samo držal: on je bil v napoto. Danes pa Francija včasih obžaluje, včasih se pridruži, a v napoto ni nikomur več.« In če Nemci nikakor ne morejo razume-

ti, kako to, da Francozi, ki so manj sposobni in manj bogati znajo povsod bolj napeljati vodo na svoj mlin in če jih draži, »da noben narod ne zna mobilizirati v Nemčiji toliko manjvrednostnih kompleksov kot Francozi, pa čeprav so Nemci mislili da so jih dvakrat premagali.« potem mnogi Angleži mislijo, da so za vse njihove težave v skupnem trgu krivi Francozi, da Pariz izgublja nekdanji čar in postaja preveč materialističen in da je nekaj vredna edino še francoska provinca.

Krute, neusmiljene sodbe. François Nourissier, ki v »Le Pointu« brani francoske barve, je nemalo razkačen nad pisanjem te vrste, češ bojmo se tega žurnalistično-univerzitetnega razsojanja, kajti, tudi če bi vprašali profesorja iz Nanterre, uvodničarja iz »Le Monde« in sindikalista iz ORTF, kaj mislijo o tujcih bi gotovo slišali kaj podobnega. A najbolj Nourissiera in seveda ne samo njega moti to, da tujci zdaj zdihujejo za tistim čemur so se včasih najbolj posmehovali: »Sest ali sedem desetletij so se nam rezali zaradi baskovske čepice, radikalne zgovornosti, trakov v gumbih, rdečega vina, neznanja zemljepisa in salame s česnom; nikar torej zdaj ne točite krokodiljih solza na to folkloro!«

To drži — Francija stov in konjaka, bakanaških večerij, prekanjenih ženskarjev in lahkoživih bonvivantov, te Francije ni več. V živčnih ganglijih gospodarstva se že dobri dve desetletji izmenjujejo nagli umolzi. Ta bogata dežela redko naseja in ležeča v srcu Evrope, ki je doletela slovela predvsem po kmetijstvu po d. tri jedati in pijači ter po »francoskem« načinu življenja, se je v zadnjih dvajsetih letih močno spremenila. Ta nesrečna dežela, ki je leta 40 doživela sramoten debakel, ki ga ni mogel do kraja oprati niti de Gaulle s svojo neuničljivo veličino in samozavestjo, se je zresnila. Kmalu po vojni, že precej pred

de Gaullovo vrnitvijo na oblast, je sposobna generacija ekonomistov in mislecev postavila na noge temelje gospodarske preobrazbe, s katero se je potem odlič general in s katero se še danes dičijo golisti. Pred de Gaullo so bili tudi že postavljeni temelji evropske skupnosti in francoske atomske obrambe, ki je postala eden od stebrov francoske mednarodne politike.

De Gaullova poglobljena zasluga je bila, da je rešil Francijo Alžirije in afriškega kolonialnega bremena ter postavil na noge drzno mednarodno politiko, ki je vrnila državi ugled in mesto v svetu. V gospodarstvu so golisti nadaljevali dinamiko, ki so jo začeli drugi pred njimi. Čeprav je novo ravnanje sodobnega francoskega gospodarstva še vedno ranljivo in ne povsem ustaljeno, pa ima dežela zdaj tolikšen zalet, da je prehitela večino svojih močnih sosed in se naglo približuje »nemčiji«. In čeprav v Franciji še vedno marsikaj sloni na majhnih družinskih podjetjih, na drobni, razdrobljeni trgovini, na trdnih a ciklih tradicijah pa so tisti, ki vodijo gospodarstvo, enkrat za vselej prepričani, da procesa industrializacije ni mogoče več zavreti in da je v tem edina perspektiva francoskega razvoja.

Toda v tem procesu je komercializem, gonja za učinkovitostjo in profitom v zadnjih letih v marsičem prevladala nad vsem drugim. Včasih je tudi za potezami državne politike čutili roko trgovca z orožjem ali potrošnika nafte in v vsakdanjem življenju je potrošniški konformizem v marsičem zatril veličino ki si jo je Francija nekoč ustvarila s kulturo, z espijem, z razliknostjo, z gostoljubnostjo — kajti čeprav Francozi težijo k temu, da vse tujce, ki ustvarjajo pri njih, »posvojijo«, pa imajo vendar to odliko, da vsakogar radi sprejmejo — z vrvenjem idej.

»Kar se tiče duše, imamo od leta

1969 predvsem težave s pomanjkanjem,« piše Nourissier. Oblast zdrži bolj ali manj koherenten politični aparat, drugi aparat bolj raznolik se trudi, da bi jo prevzel. Uživamo lepo svobodo, vidimo pa predvsem zlorabe, ki jo kazijo. Nihče izmed teh ljudi, ki nam vladajo ali bi nam radi vlada, nas ne navdaja s strastjo: vse to ni kdove kako razveseljivo.

To je tisto, kar najbolj tare Francoze. Prav zdaj, ko bi potrebovali na čelu države ljudi, ki bi jim v teh časih burnih sprememb, druge industrijske revolucije, ki ustvarja notranje napetosti, ki jih še stopnjujejo zunanji pritiski, vodijo državo tehnokratski, ki dooro upravljajo zaupano jim deščino, ne znajo pa je obogatiti z novimi idejami, s tistim kar je bilo vedno najbolj francosko.

Vse za denar

Francozi živijo kot od zagona velikankega vztrajnika, ki ga je nekdo pogljal in ki še teče, vendar izgublja moč. Vlada živi od de Gaullova kredita, sama nima novih idej, ne more vdihniti navdušenja in opozorja si po svojih najboljših močeh prizadeva, da bi prepričala ljudi, da bo upravljala narodovo premoženje ravno tako dobro, se pravi, ravno tako uradniško kot ekipa, ki bi jo rada strmoglavila.

Pariz je postal predvsem mednarodni trgovski center, živčen in agresiven, pripravljen storiti vse za denar. Provinca je marsikje še vedno taka kot nekoč, toda provinca v Franciji ne šteje — katera francoska revolucija pa se je že zgodila v provinci? Francoski razvoj se bo torej zopet uravnovesil, ko bo Pariz znal znova dopolniti proizvodno-komercialno dinamiko in učinkovitost z galskim espijem, gostoljubnostjo in kulturo.

»Mi že petnajst let težko živimo zaradi šoka modernizacije in družbi, ki ni bila dovolj pripravljena na to. Ne trpimo zato, ker se spreminjamo, ampak zato, ker se ne spreminjamo dovolj, ne dovolj hitro in ne dovolj veselo,« piše François Nourissier.

Zato se Francozi počutijo kot buba, ki jo že tišči zamotani oklep, a ga še ne more odvreči; vse jo draži, drvi v prihodnost in se že hkrati boji, pa čeprav je prepričana, da se spreminja v čudovitega, zapeljivega metulja in ne samo v hrušča, ki je sicer trden in močan, a pust in nezanimiv.

Andrej Novak

Zanimiva švedska reforma

Porodniški dopust tudi za očete

Od našega skandinavskega dopisnika

Z Novim letom je na Švedskem začela veljati zanimiva reforma v sistemu materialne pomoči, ki jo družba daje družinam z otroci: plačani šestmesečni porodniški dopust je bil odpravljen, namesto tega pa je bil uveden enako dolg plačan »roditeljski dopust«, ki ga v zvezi z rojstvom otroka lahko izkoristita mati ali oče ali pa oba roditelja hkrati. In še druga novost: plačan bolniški dopust lahko od slej uživa tudi eden od zaposlenih staršev, ki je sicer popolnoma zdrav, a mora zaradi domače nege obolelega otroka za nekaj dni izostati iz službe.

Ta švedska reforma je nastala na politično deklariranem načelu — ki sta ga podprla vladajoča socialnodemokratska stranka in parlament — da imata oče in mati skupno dolžnost za skrb svojih otrok. Z drugimi besedami, na Švedskem je bilo s to reformo pravzaprav uzakonjeno načelo, da nega otrok ni zgolj dolžnost (in pravica) matere, temveč tudi pravica (in dolžnost) očeta. V skladu s tem načelom je logično, da je bilo treba porodniški dopust spremeniti v roditeljski dopust. Reformo so med drugim izšlele nove življenjske razmere v družini. Na Švedskem niso več najpogostejše takšne družine, v katerih je mož edini hranelec, žena pa skrbi za dom in otroke; zdaj je najpogostejše tako, da sta zaposlena oba roditelja, vendar pa žena za nekaj časa prekine svojo zaposlitev, kadar rodi. Takšne prekinitev v zaposlitvi mater so v zadnjih letih krajše

in krajše. Ko je otrok star 8–9 mesecev, se povprečno 40 odstotkov mater vrne v staro službo ali pa si najde novo, in ko je najmanjšemu otroku 3–6 let, je okoli 60 odstotkov mater s takimi otroki zaposlenih. Pri tem gre večinoma za službe z nepopolnim delovnim časom, povprečno 30 ur na teden.

Enako kot Slovenija sodi tudi Švedska med dežele z visoko stopnjo zaposlenosti žensk. To ne velja samo za poročene ženske, temveč tudi za poročene. Po uradnih švedskih ocenah ima 35 odstotkov poročenih žensk stalno zaposlitev z najmanj polovičnim delovnim časom, in če upoštevamo še ženske, poročene s krajšim delovnim časom, se zaposlenost zviša na okoli 55 odstotkov. Seveda mora v takem položaju družba prevzemati vedno več vzgojno-varstvenih funkcij, ki so do sedaj pripadale družini. Kar zadeva gradnjo vrtcev, jasli in drugih vzgojno-varstvenih ustanov je Švedska kljub svojemu bogastvu zaostala za nekaterimi zahodnoevropskimi državami. Švedska družina se je spreminjala hitreje kot mreža vzgojno-varstvenih ustanov.

Ceprav državne in občinske oblasti na Švedskem dajejo veliko denarja za gradnjo jasli in vrtcev, so potrebe torej veliko večje kot zmogljivosti. Zavarovalni dejavniki ni pomanjkanje sredstev, temveč pomanjkanje vzgojno-pedagoških aktov.

Najmanj 25 kron na dan

Kljub razpoložljivim otroškim vrtcem in jaslim pa v življenju neogibno nastajajo položaji, ko je eden od rodi-

teljev prisiljen ostati doma in skrbeti za otroke. To se najpogostejše dogaja v mesecih po rojstvu novega otroka ali pa kadar otrok zboli. Poseben primer so hudo razvojno moteni otroci, ki potrebujejo stalno domačo skrb.

Omenjena švedska reforma v socialnem zavarovanju je usmerjena na te tri položaje v družini. Nove zakonske določbe omogočajo roditelju, ki mora domačasno negovati otroka, da dobi materialno nadomestilo za izgubljene osebni dohodek. V vseh treh primerih lahko to nadomestilo dobita mati ali oče. Čeprav mora takoj pred rojstvom in po rojstvu otroka prekiniti službo mati, ni po mnenju švedske vlade nobenega načelnega razloga, kajla kasneje ne bi mogel matere zamenjati oče. Ravno nasprotno, številne psihološke raziskave so pokazale, da je za otrokov razvoj zelo ugodno, če ima dojenček že od začetka intimne stike z obeh roditeljem.

Kako torej deluje »roditeljski dopust«? Denarno nadomestilo je enako visoko kot v primeru navadnega bolniškega dopusta — 90 odstotkov redne plače. Toda v primerjavi z bolniškim dopustom je za roditeljski dopust vedno mogoče dobiti garantirano minimalno nadomestilo, ki znaša 25 švedskih kron (okoli 85 din) na dan. Kdor je v sorazmernju z višino redne plače upravičen do višjega nadomestila med bolniškim dopustom, dobi enako veliko nadomestilo v času roditeljskega dopusta.

Nadomestilo se izplačuje za največ 180-dnevno obdobje — enako dolgo kot za nekdanji porodniški dopust — a ga ni mogoče začeti izkoristiti prej kot dva meseca pred rojstvom otroka. Pred otrokovim rojstvom lahko prej-

me nadomestilo edinole mati, kasneje pa tisti roditelj, ki ostane doma in v največjem obsegu neguje dojenčka.

Pravico do plačanega roditeljskega dopusta imajo tudi pari, ki imajo posvojenega otroka ali rejčnika. Nadomestilo za izgubo osebnega dohodka začnejo dobivati od dne, ko so dobili otroka, najkasneje do 240. dneva po otrokovem rojstvu, a za največ 180 dni. Če pa je bil otrok posvojen ali oddan v rejbo ob večji starosti kot osem mesecev, lahko krusni starši uživajo plačani roditeljski dopust največ 20 dni po otrokovem prihodu v novo družino.

Nadomestilo za izgubljeni osebni dohodek se šteje v osnovno za odmero letnega davka na dohodek, izplačuje pa se samo za tiste dneve v mesecu, ko bi moral roditelj sicer biti v službi. Da bi bila staršem omogočena čim večja prostost pri organizaciji družinskega življenja, se nadomestilo lahko izplačuje zdaj enemu roditelju zdaj drugemu roditelju, odvisno od tega kdo od njih v določenem obdobju neguje otroka. V praksi je torej mogoče urediti na primer tako, da mesec dni skrbi za dojenčka mati, naslednji mesec oče, nato pet mesecev dni mati itd. (Možno je tudi menjavanje vsak teden ali vsak dan.)

Pravila omogočajo tudi to, da vsak roditelj dobi polovico nadomestila za izgubljeni dohodek, če imata oba roditelja zaposlitev s polovičnim delovnim časom.

V zvezi z uvedbo roditeljskega dopusta so bile sprejete tudi ustrezne spremembe v delovni zakonodaji. Mati in oče novorojenega otroka se imata po roditeljskem dopustu pravico vrniti na svoje prejšnje delovno mesto, ob

pogoju da sta pred dopustom nepretrgoma delala v isti delovni organizaciji najmanj leto dni.

Razbremeniti zaposlene matere

Vzgojno-varstvene ustanove na Švedskem ne sprejemajo bolnih otrok. Če otrok torej zboli, njegova roditelja pa sta zaposlena, lahko družba nudi le zelo omejeno pomoč za domačo nego v času bolezni. Občine imajo sicer strokovno osebo, ki staršem prireja pomagat pri negi bolnega otroka, toda za to obliko skrbstva je na voljo malo sredstev in kadrov. Pa tudi če bi bilo občinsko skrbstvo otrok močno razširjeno, bi navzlic temu vselej nastali položaji, ko bi bilo zaradi vrste bolezni ali iz drugega razloga bolj primerno, da za bolnega otroka skrbijo vsak dan starši.

Na Švedskem je bilo doslej že urejeno tako, da so zaposleni v državni in občinski upravi dobili določeno denarno nadomestilo za izgubo osebnega dohodka med otrokovo boleznijo. Z delno reformo socialnega zavarovanja 1. januarja letos je bila ta ugodnost razširjena na vse zaposlene v državi, (vključno tuje priseljence in zdomece). Če eden od roditeljev prekine službovanje zaradi nege bolnega otroka, ima torej pravico do denarnega nadomestila, kot da bi bil sam bolan.

Pravico do tovrstnega bolniškega dopusta imajo samo družine, v katerih sta oba roditelja zaposlena, in pa družine z enim samim roditeljem, ki je zaposlen in sam skrbi za otroka (samohranilce ali samohranilka). Nado-

mestilo za izgubo osebnega dohodka se izplačuje za največ deset delovnih dni na družino in leto. Če za otroka skrbita dva roditelja, se oče in mati svobodno določita, kdo od njih bo izkoristil tovrstni plačan dopust. Pravico do dopusta in nadomestila ima tudi oče, ki mora skrbeti za starejšega otroka (če so leta pod desetimi letom starosti) v zvezi z rojstvom novega otroka.

Opisana švedska reforma se finančno izračuna na 240 milijonov kron na leto (okoli 850 milijonov din, toda za državo z visokim življenjskim standardom in 8,0 milijoni prebivalcev). Kot je bralec mogoče deloma že sam razbrati iz napisanega, ima reforma tri konkretne namene:

prvi, pripomoci k temu, da bi vsak otrok v prvih mesecih svojega življenja raste v čim boljšem družinskem okolju;

drugi, prispevati k temu, da bi se med možem in ženo zmanjšala dejanska neenakost glede možnosti zaposlitve in glede skrbi za otroke;

tretji, omogočiti obema roditeljem, da v skladu s lastnimi željami in konkretnim položajem ustrezno kombinirata nego otrok in zaposlitev.

Prvi nameni opisane reforme je seveda delno razbremeniti zaposlene matere; ob rojstvu ali bolezni otroka si bo družina odslaj lahko finančno privoščila, da tudi oče nekaj časa ostane doma in neguje otroka. Švedski mož je se torej ne morejo več izgovarjati, da ne morejo pustiti službe in doma paziti na otroke, češ da se družini vedno finančno bolj splača, če prekine službo mati.

Mitja Jermol

Švedska mladina (Foto: Zeljko Kozinc)

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 26. januarja 1974

ODBOJKA

ŽENSKA C LIGA

20.00 v Poljanu
Corridoni — Breg

MOŠKA C LIGA

21.15 v Nabrežini
Kras — Cesena

MOŠKA D LIGA

20.00 v Legnagu
Volley — Olympia

1. MOŠKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — Arc Linea17.00 v Vidmu
Il Pozzo — Dom

KOŠARKA

PRVENSTVO POMLAD

20.00 v Trstu, Monte Cengio
Lloyd Adriatico — Polet

PRIJATELJSKA TEKMA

MINIBASKET

16.30 v Nabrežini

Inter — Sokol

NOGOMET

NARAŠČAJNIKI

16.30 v Trstu, Ul. Flavie
Giarizole — Breg

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trstu, Ul. Flavie

Stock — Primorje

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Štandrežu

Sovodnje — Libertas Montesanto

14.30 v Gorici

Sudest — Mladost

JUTRI

NEDELJA, 27. januarja 1974

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

10.30 v Gortolengu
Vignoni — Bor

MLADINCI

11.00 v Dolini

Breg — Bor

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Štandrežu

Juventina — Zarja

14.30 v Križu

Campanelle — Breg

9.45 v Trstu, Ul. Flavie

Edera — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

11.15 na Proseku

Olimpija — Costalunga

14.30 na Padričah

Sampvito — Primorje

11.30 na Opčinah

Virtus — Union

MLADINCI

12.30 pri Sv. Sergiju

Libertas S. Sergio — Breg

9.30 na Proseku

Primorje — Costalunga

10.00 na Padričah

Gaja — Esperia

NARAŠČAJNIKI

11.15 v Trstu, stadion «1. maj»

Union — Fortitudo

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 na Kontovelu

Kontovel — Bor

NARAŠČAJNIKI

9.15 na Kontovelu

Kontovel — Lloyd Adriatico

12.30 v Trstu, Ul. Della Valle

Ricreatori — Bor

PLANINSTVO

ZIMSKI SPREHODI

9.40 v Trstu, železniška postaja

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

10.00 v Ključu

Prireja SPDT

SMUČANJE

Zmaga Francozinje F. Serratove v tekmovanju za «Zlato lisico»

Zaradi pomanjkanja snega so morali nastop prenesti s Pohorja v Avstrijo

BADGASTEIN, 25. — Smučarski veslalom za «Zlato lisico», ki bi moral biti v Mariboru, so prenesli v Badgastein zaradi popolnega pomanjkanja snega na Pohorju. V veslalomu, ki je veljal za svetovni smučarski pokal, je zmagala 17-letna Francozinja Fabienne Serrat, ki je tako priselila Franciji prvo zmago v letošnji sezoni alpskega smučanja. Sedemnajstletna Francozinja je samozavestno vozila mimo 50 vrata, ki so bile posejane na progi in je za to porabila 1'20"03 in je na cilju za 35 stotink sekunde prehitela Švicarko Moredodovo. Serratova je peto zmagovalka v letošnjih slalomih.

Med 72 smučarkami, ki so se udeležile veslaloma, so se dobro odrezale tudi Jugoslovanke, saj sta se Žigonova in Presnerjeva uvrstili na 21. mesto, Ježeva pa je bila 43.

Na lestvici za svetovni pokal je avstrijska prvakinja A. Pröll-Moser trdno v vodstvu in nedosegljiva s svojimi 228 točkami. Na drugo mesto pa se je prerinila zahodnonemška smučarka Zechmeisterova, ki je prehitela Švicarko Moredodovo. Ta je bila v današnjem veslalomu izključena, ker je pri spustu preskočila ena vrata. Do njene izključitve je prišlo potem, ko je bila na prvem delu proge najhitrejša.

Fabienne Serrat je pričela s svojimi smučarsko dejavnostjo pred tremi leti, v ospredje pa se je prerinila pred dvema letoma, ko je osvojila ženski evropski pokal.

Lestvica veslaloma:

1. Fabienne Serrat (Fr.)	1'20"03
2. Liese M. Morerod (Švi.)	1'20"38
3. Rosi Mittermaier (ZRN)	1'20"66
4. Annemarie Pröll (Av.)	1'20"96
5. Monika Kaserer (Av.)	1'21"13
6. Traudl Treichl (ZRN)	1'21"63
7. Christa Zechmeister (ZRN)	1'21"70
8. Brigitte Schroll (Av.)	1'21"91
9. Marilyn Cochran (ZDA)	1'22"24
10. Jacqueline Rouvier (Fr.)	1'22"60

Lestvica za svetovni pokal:

1. Annemarie Pröll (Av.)	228
2. Christa Zechmeister (ZRN)	126
3. Marie-Therese Nadig (Švi.)	123
4. Monika Kaserer (Av.)	120
5. Fabienne Serrat (Fr.)	116
6. Hanny Wenzel (Liecht.)	112
7. Cathy Kreiner (Kan.)	72
8. Wiltrud Drexel (Av.)	70
9. Rosi Mittermaier (ZRN)	66
10. Traudl Treichl (ZRN)	55

TOTOPI

1. — prvi	1
2. — prvi	1
3. — prvi	1
4. — prvi	1
5. — prvi	1
6. — prvi	1
7. — prvi	1
8. — prvi	1
9. — prvi	1
10. — prvi	1

2. AMATERSKA LIGA

Odigrali bodo prvo povratno kolo, ki bo precej naporno za vse naše enajsterice, saj, razen Juventine, bodo vse šle v goste.

V štandrežu se bosta namreč pomerili Juventina in Zarja. Za prvi slovenski derbi povratnega dela prvenstva vlada veliko zanimanje. Domačini niso zmagali na domačih tleh že dva meseca, Zarja pa je v zadnjih petih nastopih doživela le en poraz in zbrala kar osem točk, kar potrjuje dobro formo Bazovcev.

Tudi Juventina je v zadnjem nastopu s Flaminiom pokazala viden napredek kar daje navijačem upanje, da bo enajsterica končno le zmagala. Bazovci se tega dobro zavedajo in bi zato bili gotovo zadovoljni z delitvijo točk.

Vesna bo šla v goste k izkušeni Ederi, ki si je po slabem začetku opomogla, odločno reagirala in se s tem vrnila na zlato sredino lestvice. Edera pa je prav pred enim tednom s piličim izidom klonila Stocku, za kar je treba pričakovati reakcijo Tržčanov. Križani to dobro vedo, toda po porazu s Fossalonom si ne smejo dovoliti spuščajev, če hočejo ostati med prvimi. Možen je seveda vsak izid.

Brežani bodo igrali v Križu proti Campanellam, ki poleg tega, da na domačih tleh niso še osvojile točke, niso dosegle niti enega gola. Kdaj se bo ta negativna serija Campanell končala? Brežani seveda upajo, da se to ne bo zgodilo prav v nedeljo.

Primorje bo danes popoldne na igrišču v Ul. Flavie igralo proti Stocku. Za erdece — rumenec bo srečanje precej naporno, saj Stock, ki je kandidat za prestop v višjo ligo, ne mara deliti točk z nobenim moštvom. Zato, čeprav Primorje rabi točko za izboljšanje položaja na lestvici, bo borba napeta in ostra, saj so domačini favoriti za zmago.

V ostalih tekmah predvidevamo zmago Muggesane nad Duinom, delitev točk med Flaminiom in Libertasom, celotni izkupiček S. Anne v tekmi s Fossalonom in zmago Audaxa nad Inter SS.

3. AMATERSKA LIGA

Na Goriškem si je v predzadnjem kolu, kljub delnemu spodrsilaju, ekipa Isonta zagotovila naslov zimskega prvaka. Lep korak naprej je naredila tudi enajsterica Mladost, ki je v napetem derbiju odpravila bolj izkušeno ekipo Sovodnje.

Na Tržaškem pa so odigrali drugo povratno kolo ki je bilo precej skromno za napadalec vrste, saj je v 15 tekmah padlo le 30 golov. Presenetljiv izidov ni bilo in zato ni prišlo do sprememb na lestvici.

Za kroniko naj omenimo, da je disciplinska komisija ukrepala glede tekme Baxter — Lib. Barkovlje, katero je moral sodnik prekiniti v 15. minuti igre, kot smo že poročali. Komisija je registrirala tekmo z 2:0 v korist Lib. Barkovlje, dosmrtno diskvalificirala trenerja Baxterja Fabia Zupina in prepovedala nastopati igralcu Fressiju (Baxter) za eno leto in dva mesece, igralcu Del Beneju pa za štiri tedne.

Skupina «N»

LESTVICA: Isonzo 19, Vermegliano 15, Staranzano in Mladost 11, Sovodnje in Romana 10, Lib. Montesanto 9, Azzurra 8, Falco in Sudest 7, Lib. Tržič 6, Borgo Fasulli 5.

PRIHODNJE KOLO: Sudest — Mladost, Sovodnje — Lib. Montesanto, Vermegliano — Isonzo, Lib. Tržič — Romana, Falco — Staranzano, Borgo Fasulli — Azzurra.

Skupina «O»

LESTVICA: Giarizole 17, Lib. S. Marco 16, Aurisina in Lib. Rocol 14, Don Bosco 12, ACRGAT 11, Rojanese in Esperia SL 8, Fiamma 5, P. Pergino 1.

Skupina «P»

LESTVICA: Costalunga 20, Pri-

Zahodnonemška smučarka Christa Zechmeister

SMUČANJE

Plank najboljši v Kitzbuehlu

KITZBUEHL, 25. — Italijanski smučar Herbert Plank je dosegel najboljši čas v «non stop» vožnjah za jutrišnji smuk v Kitzbuehlu, veljavnem za svetovni smučarski pokal. Najboljši časi:

1. Plank 2'05"67
2. Stricker 2'06"07
3. Roux 2'06"55

Mladinsko evropsko prvenstvo

Premoč Avstrijcev

PRAGA, 25. — Avstrijski smučarji so prevladovali v prvem dnevu evropskega mladinskega smučarskega prvenstva, ki je v Jasni. Pri dekletih je zmagala Avstrijka Elfi Deußl, pri moških pa se je uvrstila na prvo mesto avstrijski mladinec Bartl Gensbichler.

KOŠARKA

Derbi med Kontovelom in Borom za osvojitev drugega para točk

V prvenstvu «Pomlad» Polet proti nevarnemu Lloyd -

Pri naraščajnikih bi morala oba naša predstavnika zadovoljiti

Promocijsko prvenstvo

V zadnjem kolu prvega dela promocijskega prvenstva bo jutri na sporedu slovenski derbi med Kontovelom in Borom. Oba naša predstavnika imata le po dve točki na lestvici in sta tako skupaj na predzadnjem mestu. Derbi bo torej odločil tudi o tem, kdo bo zaupstul na nevarno predzadnje mesto na lestvici in pobral drugi par točk v tem prvenstvu.

Značilnosti naših ekip so znane. Kontovelci imajo dva igralca, ki

bi lahko nastopala tudi v višji kategoriji. To sta Adrijan Zavadla in Peter Starc. Njuna izkušnost in tehnična pripravljenost sta za to moštvo zelo koristni. Obenem pa je prišlo do tega, da moštvo ne more predvajati skupne igre. Vsak igralec skuša namreč podati žogo Starcu ali A. Zavadlu, katerega zaključujeta na koš.

Obratno je pri borovcih, ki nimajo takih značilnih igralcev kot Kontovelci. Posamezne se ne more nihče kosati s Starcem in A. Zavadlom, zaradi tega pa se bodo morali borovci toliko bolj potruditi v obrambi.

Kdo je favorit? Iz prejšnjih ugotovitev bi morale biti sile izenačene. O tem smo se prepričali tudi v številnih prijateljskih trenig tekmah med obema ekipama. Ker pa bodo Kontovelci nastopili na lastnem igrišču in pred lastnim občinstvom, so gotovo favoriti.

Medtem ko bodo borovci s tem srečanjem končali prvi del prvenstva, pa bodo morali Kontovelci odigrati še dve tekmi (proti Libertasu iz Trsta in proti Italiji), ki so ju odgodili zaradi slabega vremena.

Prvenstvo Pomlad

Borovci bodo v tem kolu počivali. Poletovci pa se bodo danes v telovadnici v Ul. Monte Cengio pomerili z Lloydom Adriaticom. Po hudem spodrsilaju proti Ricreatorjem se bodo skušali opomesti na košarkarji oddolžiti proti drevisnemu močnemu nasprotniku. Zmagati proti Lloydu bo za naše košarkarje res težko, saj so Tržčani na drugem mestu v lestvici. Od poletovcev pa si pričakujemo zadovoljiv nastop.

Naraščajniki

Kontovelci bodo na domačem igrišču nastopili proti Lloyd Adriaticu in imajo možnost, da se oddolžijo za poraz v prvem delu prvenstva, ko jih je proti jutrišnjim nasprotnikom sporna sreča povsem zapustila. To je obenem tudi zadnje kolo naraščajniškega prvenstva, v katerem so Kontovelci zapustili povsem zadovoljiv vtis. Z zmago proti Lloydu pa bi se naši košarkarji pomaknili še višje na lestvici.

Borovci pa bodo nastopili proti drugemu z lestvice, proti ekipi Ricreatorjev. V prvem srečanju so naši košarkarji izgubili z visoko razliko, nato pa so naši predstavniki pokazali velik napredek. Od borovcev pričakujemo torej zadovoljiv nastop.

b. l.

ŠAH

Zmaga Karpova

MOSKVA, 25. — Po treh remijih je sovjetski veleostojatelj Anatolij Karpov zmagal danes v četrti partiji proti Poljajevskemu v četrtinju turnirja za naslov svetovnega šahovskega prvaka. Karpov ki je star 22 let, je zmagal v 49. potezi.

B. R.

B LIGA — ženske

Odbojkarice Bora se bodo jutri dopoldne spoprijeli v Gortolengu z vodilnim Vignoni. Glede na nasprotnice bo nastop izredno zahteven. Vsekakor pa je treba priznati, da znajo Tržčanke zaigrati dobro tudi v gosteh. To so dokazale prav preteklo soboto v mestnem derbiju z OMA, ko so odigrale eno letošnjih najboljših tekem. Škoda, da jim ne bo mogla priškočiti na pomoč Jevnikarjeva, ki je še vedno poškodovana. «Plavim» niti ta teden ni prizanesla smola, saj se je poškodovala v poslednjem tekmi s Kufersinovo, vendar njena poškodba ni huda in bo po vsej verjetnosti igrala. S tem ima trener Drasčič eno menjavo manj.

Vse ostale igralke bodo odstopale v Gortolengo s trdnim prepričanjem za čim bolj povoljen izid. Vsekakor pa je treba omeniti, da Vignoni letos ni tako nevaren kot v preteklih prvenstvih in še posebej pred domačimi izidom, kjer je bil nepremagljiv. V domačih telovadnicah je dvakrat notgill krajši konec z Libertasom iz Brescice ter presenetljivo tudi z Brianteo. Slovenski pregovor pravi, da gre v tretje rado. Ko bi vsaj bilo tako.

C LIGA — ženske

Kolektor tretje lige pri članicah je bil letos neizprosna, saj se močnejše ekipe srečujejo že na samem začetku prvenstva. To so res pravi odločilni derbi. Osrednji spopad tretjega zavrtljaja bo dreviski v Gortolengu s Kufersinovo, ki je v prvi tekmi Kras utrpel z dreviskim nasprotnikom gladek poraz, pa trenutno obstaja precej možnosti, ki govorijo v korist Krasa.

ce pa so celo slavile dve prepričljivi zmagi in so tako na prvem mestu. Zatajile niso niti Brežanke, ki imajo enako število točk in dreviski na vrhu. Oba zastopnika imata enake možnosti za uspeh in obeta se zanimiv boj za dve dragoceni točki. To bo tudi neposredni boj dveh naših poznanih odbojkarških strategov, učitelja in učence, Jurjčka in Ceja. Letošnje prvenstvo v tej ligi je izredno zanimivo in pot neposrednega napredovanja dokaj težka. Kot je znano, pa bo imela drugovrstna šesterka odprto pot do kvalifikacij in s tem še možnost več za napredovanje. Glede na to je vsako srečanje odločujoče.

G. F.

C LIGA — moški

Deseto kolo moške odbojkarške C lige, ki bo na sporedu dreviski, je odločilno važnost za šesterko Krasa, ki se bori za obstanek v ligi. Po tolikih pekocih porazih je sedaj Kras sam na repu lestvice, vendar imata najbližja konkurenta za izpad le dve točki več, kar se lahko še nadoknadi v preostalih prvenstvenih zavrtljajih. Krasovi odbojkarji so sestavili vrste tabelo, ki naj bi jim omogočila rešitev. Za doseg tega cilja sta potrebni v preostalih petih prvenstvenih tekmah vsaj tri zmage. Eno izmed teh zmag bi morala Krasova šesterka doseči že dreviski, ko bodo v nabrežinski telovadnici gostovali odbojkarji iz daljne Cesene. Čeprav je v prvi tekmi Kras utrpel z dreviskim nasprotnikom gladek poraz, pa trenutno obstaja precej možnosti, ki govorijo v korist Krasa.

Med tednom so se predstavniki zgošče občine vestno pripravili in so optimistično razpoloženi. Kras bo nastopil s dvema novima igralcema, ki bosta okrepila šesterko «belo-rdečih». Poleg Ladija Budina, ki se je predčasno vrnil od vojakov, bo nastopil dreviski v Krasovem dresu podajal Frank Persinger, ki je prav v teh dneh prestopil h Krasu. Ta igralec je sicer pred leti že igral v C ligi za barve Krasa, nakar je nastopal še za Slogo. Letos pa je bil vključen v spisek Borovih odbojkarjev. Vsi upajo, da bo prav doprinos teh dveh igralcev odločilnega pomena za rešitev.

— bs —

1. DIVIZIJA

Po spodrsilaju v prvem kolu odbojkarškega prvenstva 1. divizije proti Noncellu iz Pordenona bo imel danes Dom priliko, da se oddolži za sobotni poraz.

Domačini bodo namreč danes dopoldne gostovali v Vidmu, kjer jih čaka srečanje z ekipo Il Pozzo. Današnji nasprotnik domovcev je žilava šesterka, saj so «belo-rdeči» imeli s to ekipo že opravka pred dvema letoma. Na domačih tleh je Dom zmagal s 3:0; v gosteh pa s 3:2. Toda ti rezultati so že zastareli in jih ne moremo več vzeti v poštev, saj so se, zlasti pri Domu, stvari bistveno spremenile: ekipa se je pomladila, menjala trenerja itd. Il Pozzo pa bi moral ostati pri istem: hitra in borbena igra, poleg tega pa se mladi igralci, ki so tehnično in fizično napredovali. Zato bi bila vsaka napoved za izid današnjega srečanja tvegana.

Domačini odstopajo danes v Vidmu v upanju, da bodo z igrišča odnesli prvi dve točki v letošnjem prvenstvu. Če bodo hoteli to doseči, bodo morali res dati vse od sebe.

Za to tekmo je trener Joško Princič sklical vse igralce Doma, ki se bodo morali zbrati ob 15. uri pred klubom «Simon Gregorčič» (Verdijev korzo 13 - Gorica), za skupni odhod v Videm.

V tretjem kolu prvenstva prve divizije se bo Bor pomeril dreviski z drugo ekipo mestnega prvoličja Arc Linee. Začetek te tekme, kot tudi vseh ostalih, ki jih bodo borovci igrali na domačem igrišču, bo ob 18. uri. Kot je znano, sta oba šesterki začeli prvenstvo z zmago in bosta skušali ostati na vrhu lestvice tudi po današnjem srečanju. Moč Arc Linee nam ni točno znana, vendar pa je že samo dejstvo, da je to ekipa, iz katere naj bi v bodoče črpali igralce za prvo moštvo, dovolj zgornov. Kljub vsemu pa je prednost v današnji tekmi na strani Bora, ki ima v svojih vrstah več izkušenih odbojkarjev, ki sestavljajo skupaj z nekaterimi mladinci homogeno in uigrano šesterko.

Mig

V ŽENSKI B LIGI

Borovke se bodo morale pomeriti jutri v Gortolengu s prvovrstnim Vignonijem

Kras dreviski v Nabrežini z ojačeno postavo - Brežanke in Corridoni za prvo mesto - V 1. diviziji mestni derbi Bor-Arc Linea - Dom na nevarnem terenu v Vidmu

SMUČANJE

MEGEVE, 25. — V smuku za 30. pokal Megeve so zmagali Avstrijci, ki so popolnoma nadvladali nasprotnike. Tekmovanje je bilo veljavno za evropski smučarski pokal. Zmagal je Kurt Engstler, medtem ko vodi na skupni lestvici za evropski pokal še vedno Španec Ochoa, ki ima

OB ROBU PREISKAVE O DELOVANJU VETROVNIČE

Zakaj je bila razpuščena tretja italijanska armada

Obrambno ministrstvo: »V okviru preosnove italijanskih vojaških enot« - L'Europeo: »Ker je bila zasičena s fašisti«

RIM, 25. — Obrambno ministrstvo je danes poslalo tiskovni agenciji Ansa in posredno vsem drugim italijanskim listom sporočilo, ki zadeva razpuščanje tretje italijanske armade. Ministrstvo ugotavlja, da je tisk med poročanjem o razpletu preiskave o prevratniškem delovanju genovske Vetrnice večkrat namignil na to razpuščanje. V tej zvezi poudarja, da je bila omenjena armada razpuščena 31. marca 1972 v okviru preosnove poveljstev in enot italijanske vojske. Istega dne, dodaja sporočilo, je bil razpuščen tudi šesti korpus s sedežem v Bologni. »Kakršna koli druga trditev ali domneva — pri čemer sporočilo — ni osnovana na resničnih dejstvih.«

Na kaj se nanaša nota obrambnega ministrstva? Italijanski listi so v zadnjih dneh večkrat omenili, da je polkovnik Amos Spiazzi, ki sedaj sedi v padovskem zaporu pod obtožbo prevratniškega rovarjenja proti demokratični ureditvi države, služil v tretji armadi. Zakaj ti namigi? Na to neposredno odgovarja tednik »L'Europeo« v svoji zadnji številki, ki trdi, »da je bila armada razpuščena, češ da je bila prepolna fašistov.«

Tretja armada je bila armada, ki je med prvo svetovno vojno junsko kljubovala prodoru avstrijskih čet pri Kobaridu in zato so ji nadelili vzdevek »Invitta«. Po padcu fašizma in drugi svetovni vojni je bila obnovljena, toda imela je poseben ustroj in posebno avtonomijo. V bistvu je bila le poveljstvo, skupina srednjih in visokih častnikov, ki pa niso imeli pod seboj navadnih vojakov. Njena naloga je bila predvsem koordinacijskega značaja, to se pravi voditi in koordinirati delo vojaških enot severne Italije na vzhodni fronti v primeru sovražnega napada. To nalogo naj bi — vsaj tako trdi »L'Europeo« — ohranila do konca hladne vojne.

Kaj pa potem? Omenjeni tednik trdi, da naj bi pozeje postala funkcija tretje armade skrivnostna in naj bi izgubljala pomen kot udarna operativna enota. V ta namen list navaja primer generala Carla Ciglijerija, ki je bil leta 1968 imenovan za poveljnika armade. Ciglijeri naj bi bil osumljen, da naj bi prikril vladi del znanega poročila generala Manesa o vlogi vojakov v skandalu obveščevalne službe SI FAR, v katerega naj bi bil vpleten general De Lorenzo. Zato naj bi ga povišali v poveljnika te enote baje po načelu »promoveatur ut amoveatur«.

Po poročanju »L'Europeo« naj bi poveljstvo tretje armade baje ne bilo povsem neobveščeno o tem kaj se je v letih 1968-69 dogajalo v Padovi in zlasti o neredih na vseučilišču. Pomembna naj bi bila v tem okviru vest, ki jo je leta 1971 objavil tednik »Settegiorni«: »V okviru tretje armade so identificirali določene elemente, ki naj bi pripravljali v sklopu vojske aktivistično skupino in vidiku novih nalog, ki naj bi jih imele oborožene sile.« Kdo je odkril te elemente? Po trditvi tednika »L'Europeo« naj bi jih odkrila in identificirala jugoslovanska protivohanska služba in naj bi o tem obvestila italijansko obrambno ministrstvo. Kako pa so Jugoslovanci vedeli za to kar naj bi se odvijalo v okviru tretje armade? Omenjeni tednik odgovarja, da je na dlani, da jugoslovanska obveščevalna služba ve za razplet dogodkov v Italiji in pripominja, da pot v Grčijo pelje kar dvakrat čez jugoslovansko mejo.

Zaradi tega naj bi tednjak obrambni minister — tako trdi »L'Europeo« — kar »čez noč odločil razpuščanje tretje armade. In prav to trditve obrambno ministrstvo odločno demantira z noto, ki smo jo navedli v začetku.

Zanimivo pa je, da je dogodek (razpuščanje) zabeležil le misovski časnik »Secolo d'Italia«, ki je v tej zvezi ostro napadel vlado, češ da je osvojila Brandtovo »Ostodolit«.

»L'Europeo« nadalje citira govor bivšega tajnika KD Forlanija v jeseni leta 1972, nekaj mesecev potem ko je bila razpuščena tretja armada. Forlanij je tedaj dejal, da je v Italiji v teku prevratniški pokus desnice. Priporočil je, da so imeli prevratniki močno in široko razporedeno organizacijsko in finančno mrežo in da so verjetno računali na podporo tujih krogov. Dodal je tudi, da je pokus še v teku. Kje so sedaj vsi ti dokumenti? V padovskih sodnih krogih naj bi v tej zvezi pripominjali, da je imela Vetrnica v primeru potrebe na razpolago okrog deset milijard lir.

Ob koncu »L'Europeo« še omenja nepojasnjeno smrt generala Ciglijerija, ki je izgubil življenje v prometni nesreči v aprilu leta 1969. Vzrok prometne nesreče ni bil nikoli pojasnjen, po poročanju nekega kronista, ki naj bi med prvimi prišel na kraj nesreče pa naj bi se baje agenti SID dobesedno polastili generalovega trupla. Pri pomniti je treba, da je tistega dne general vozil službeni avto sam, da ni nosil uniforme in da ni imel s seboj osebnih dokumentov.

Bivši tajnik čilskih socialistov osvobojen

SANTIAGO DE CHILE, 25. — Čilska vlada je urado sporočila, da je osvobodila senatorja Aniceta Rodriguez, bivšega generalnega tajnika čilske socialistične stranke. Rodriguez, ki je leta 1970 vodil volilno kampanjo pokojnega predsednika Allendeja, je bil od septembra lani zaprt v koncentracijskem taborišču na otoku Dawson.

POMOČ IZ ZRAKA

Nežno neurje, ki je v prejšnjih dneh razsajalo nad severnim Libanom, je povzročilo take zamete, da je marsikatera vas popolnoma izolirana. V takih primerih je helikopter edino sredstvo za pomoč prizadetemu prebivalstvu. Na gornji sliki: pilot helikopterja meče vrečo z živili, ki jo prebivalstvo osamljene vasi (spodaj) mrzlično pričakuje.

PO USTOLIČENJU ARIASOVE VLADE

Val stavkovnih gibanj v Francovi Španiji

V ospredju vprašanje kolektivnih delovnih pogojev - Vloga katoliške hierarhije

MADRID, 25. — V Španiji se vrstijo delavske stavke druga za drugo. Skoraj 1.800 delavcev jutranje izmene velikega podjetja »Union Naval de Levante« v Valenciji je včeraj stavkalo zaradi spora z ravnateljem podjetja v zvezi z novo delovno pogodbo. 300 delavcev popoldanske izmene pa je redno delalo.

Do delavskih protestnih akcij je prišlo tudi v Barceloni, kjer so delavci prišli sicer na delo, toda dela niso opravljali. Glavni razlog njihove protestne akcije teži k temu, da bi podprli splošno dejavnost njihovih sindikalnih predstavnikov pri pogovorih za sklenitev splošne sindikalne pogodbe. V nekaterih podjetjih je prišlo tudi do krajsih stavk.

Zaradi sindikalnih sporov je prišlo do stavk in delavskih manifestacij tudi v nekaterih podjetjih v Bilbau. Iz Bilbaa sporočajo medtem, da je prišlo do ponovnih incidentov na fakulteti medicine in znanstva ter na fakulteti gospodarskih ved na vseučilišču. Skupine študentov so preprečile dostop na fakulteto medicine. Na fakulteti znanstvenih ved pa so bila redna predavanja. Proti poldnevni pa je stotina študentov vdrila v nekatere prostore blizu predsedniške fakultete. V prostorih fakultete gospodarskih ved je skupina študentov preprečila dostop v predavalnico, kjer pa je kljub temu neki profesor prebival dva študentoma.

Španija preživlja danes precejšnjo, zelo hudo politično krizo. Na eni strani je pritisk delavskega razreda od severa do juga Španije, na drugi strani pa separati-

PO SKLEPU KASACIJSKEGA SODIŠČA

Florentinskemu sodišču preiskava o zadevi Mangano-Coppola-Spagnuolo

V polnem teku preiskava o obnavljanju fašistične stranke v Italiji

RIM, 25. — Kasacijsko sodišče je danes poverilo sodišču v Firencah sodne postopke, ki zadevajo atentat na kvestorja Mangano, obtožbe proti rimskemu generalnemu pravdniku Carmelu Spagnuolo, češ da je povezan z mafijo in tožbo zaradi obreko-

vanja, ki jo je dr. Spagnuolo sprožil proti Salvatoreju Ferrari in bivšemu policijskemu komisarju Francescu Greco.

Zadeva je v zadnjih tednih dvignila veliko prahu, tako da je bilo prisiljeno poseči tudi pravosodno ministrstvo. Poleg obtožb Ferrarja in Greca, da je dr. Spagnuolo deloval kot posrednik med mafijskim bossom Francom Coppola in kvestorjem Manganom, je kot bomba prejšnji te-

den počila izjava, ki jo je dr. Spagnuolo dal uredniku tednika »Il Mondo«. V tem intervjuju je dr. Spagnuolo zelo ostro tapadel policijo, a ni prizanesel tudi nekaterim kolegom rimskega državnega pravdnistva. Dr. Spagnuolo je sicer demantiral in-

tervju, italijanski tisk pa je skoraj enoglasno poudaril, da je demanti neprepričljiv.

Spriču vsega tega je bilo prisiljeno poseči kasacijsko sodišče. Kot predpisuje kazenski zakonik mora vrhovno sodišče poseči vsakokrat, ko je v sodni postopek vpleten sodnik in dodeliti proces sodišču, katerega organ ni vpisan osumljeni sodnik.

Dr. Spagnuolo, čeprav v središču vrtine, medtem neutrudno nadaljuje svoje delo. Kot smo poročali že včeraj je v okviru preiskave o obnavljanju razpuščene fašistične stranke, ki je kaznivo po zakonu Scelba iz leta 1952, zasljal tajnika MSI Almiranteja. Ka-

že, da je bil včerajšnji le prvi od dolge vrste »pogovorov«, ki jih ima rimski generalni pravdnik v načrtu z Almirantejem. Sodna preiskava namreč zaobjema vso dobo od leta 1946 do dneva, ko je milanski pravdnik dr. Sinagra začel postopek proti misovskemu tajniku. Kaže, da je načrt pogovorov zasnovan tako, da bo dr. Spagnuolo lahko primerjal sproti izjavi misovskega tajnika z dokaznimi gradivom, ki so ga doslej že zbrali orožniki na ukaz pokojnega ministra generalnega pravdnika Bianchia D'Espinoza. Omenjeno gradivo ne vsebuje samo dokumentacije, ki zadeva dejavnost Almiranteja, pač pa tudi izjave treh bivših članov MSI o delovanju te skrajno desničarske stranke.

Preiskava o obnavljanju fašistične stranke v Italiji se je začela konec decembra leta 1971, ko je Bianchi D'Espinoza zahteval od kvestur, o-rožniških postaj in poveljstev finančnih stražnikov vse Italije, naj zbirajo dokaze, dokumentacijo in pričevanja o prevratniškem delovanju političnih in polvojaških skrajno desničarskih organizacij. 7. junija 1972 je Bianchi D'Espinoza, ki je bil že na smrtni postelji, podpisal zahtevo, naj poslanska zbornica dovoli začetek sodnega postopka proti tajniku MSI Almiranteju zaradi obnavljanja fašistične stranke. Zbornica je to dovoljenje dala šele 25. maja lani, preislavo pa je dr. Spagnuolo sprožil v tek osem mesecev pozeje. Vprašanje, ki je, ga zastavlja tisk v tej zvezi je zakaj je čakal toliko časa. Nekateri menijo, da gre morebiti za poskus visokega sodnika, da utrdi svoj položaj v tem težavnem trenutku, drugi pa so prepričani, da dr. Spagnuolo opravlja kot vedno te svoje dolžnosti, čeprav po naključju v trenutku, ko je v središču vrtine polemik, ki jih je delno sprožil tudi sam.

V nadaljevanju svojega govora je saigonski predstavnik ponovno predložil rok 20. julija za splošne volitve v Južnem Vietnamu. Nadalje naj bi prizadeti stranki takoj podpisali uvodni sporazum, ki bi ga potem obdelale tehnične komisije.

Predstavnik južnovietnamske začasne revolucionarne vlade ni sprejel teh predlogov, temveč je vztrajal, da je treba predvsem rešiti tekoča pereča vprašanja: osvoboditev političnih ujetnikov, zagotovitev izvajanja demokratičnih svoboščin ter ustanovitve tristranskega sveta za pobotanje v Južnem Vietnamu.

Tako se je tudi 38. seja končala brez vsakršnega uspeha. Saigonske oblasti vztrajajo pri svoji zamisli sklicanja volitev v juliju, nočejo pa izvajati drugih določil mirovnega sporazuma. Začasna revolucionarna vlada pa zahteva izpolnjevanje bistvenih sklepov pariškega sporazuma, kamor spada med drugim ustanovitev tristranskega sveta. Saigon se otepa vključitve v ta svet predstav-

nikov »tretje sile«, ki so vsi sovražno razporejeni do Van Thieuovega režima.

V Rim se je danes vrnila iz Se-vernega Vietnama delegacija predsedstva odbora »Italia« — Vietnam, ki ji je načeloval sen. Tullia Carotoni in ki so jo sestavljali sen. Franco Calamandrei, posl. Livio Labor (PSD), posl. Danilo Morini (KD) in dr. Angelo Gennari od vsedravnega sveta ACLI.

Tiskovni konferenci, ki jo je vodil posl. Riccardo Lombardi, so udeleženci potovanja v Hanoi pojasnili svoje vtise ter izrekli politične ocene, ki predstavljajo odločno obsodbo južnovietnamskega režima. Ta ocena italijanske delegacije pravi, da je treba prepisati sedanji položaj v Južnem Vietnamu saigonski administraciji, ki jo podpira Nixonova vlada, in ki noče izvajati pariških sporazumov. Saigonska administracija no-

če miru, pač pa izvaja vsak dan bombe napade z letali na vasi in kraje, kjer je oblast v rokah časne revolucionarne vlade. S temi napadi skuša preprečiti obnovo in gospodarsko dejavnost.

V teh razmerah obstaja nevarnost, da pride ponovno do odkritih vojnih sporadov, za katere bi bil odgovoren saigonski režim.

Spriču tega so udeleženci obiska v Saigonu menili, da morajo OZN in vse vlade, ki jim je pri srcu izvajanje pariškega sporazuma, zahtevati od Saigona, da spoštuje sprejete obveznosti.

Palermo, 25. — Ropari, ki se v teh dneh odpravljajo na delo, bodo redkokdaj ostali praznih rok. Konec meseca je in blagajne ustanov, tovarni in zavodov so nabite z denarjem. Po večerjanih drzni tatvini v Rimu, ki je nesla banditom skoraj pol milijarde lir, so se danes roparji sprevladali nad sičskimi deželno zakladnico, ki ima sedež v Palermu. Plen ni bil tako izdaten kot včeraj, kljub vsemu pa so spravili v malho dobrih 30 milijonov lir.

Banditi so vdrli v deželno zakladnico kmalu po povratku blaginikov, ki sta danes dvignila denar za plačilo obveščevalne službe. Bliskovito so se polastili torbe z denarjem in izginili skozi stranska vrata, ne da bi se prisotni zavedli, če so zbežali z avtom ali peš.

Krvoločnejši je bil rop v skladišču gorilnega olja, ki je last pa-jermški bratov Micheleja in Fulvia Chiare. Banditi so se prestrašili zaradi reakcije oropanih in začeli streljati proti nim. Nato so jo urno pobrisali praznih rok. Svinčenke so je opazile Micheleja Chiaro, njegov brat Fulvio pa je v življenjski nevarnosti, ker mu je krogla preluknjala črevesje in poškodovala hrbtenico.

Spriču roparskih podvigov, ki se stalno ponavljajo konec meseca, ko države in druge ustanove izplačujejo meze svojim uslužbencem, so »lemokršćanski« senatorji predložili zakonski osnutek, po katerem morajo državne ustanove plačevati mesečno plačo s čeki, da se omaji prevažanje denarja.

V utemeljitvi zakona senatorji namreč ugotavljajo, da so napadi na ljudi, ki prenašajo denar, najpogostejši pojav, saj gre za razmeroma nezahtevne podvige, zasluček pa je skoraj vedno izdaten. Samo v letu 1972 so banditi napadli nad 1.600 oseb in ustanov in se polastili skupno skoraj devetih milijard lir. Lani pa je se pojav še razširil.

ROME, 25. — Predsednik Toga general Eyedema je včeraj popoldne po naključju ušel smrtni. Njegovo letalo se je zrušilo med pristajanjem na letališču v Lomeju. V nesreči so štiri opotniki umrli, nekaj jih

S. Titovega obiska v Indiji: predsednik indijske republike izroča jugoslovanskemu predsedniku priznanje za njegovo dosedanje delo za miroljubno sožitje med narodi

OB KRŠITVAH PARIŠKEGA SPORAZUMA

Saigonski režim izkorišča spopad pri Paracelskih otokih

Ugotovitve italijanske komisije: mir je mogoč, če bo Saigon spoštoval sporazum

PARIZ, 25. — Na današnji 28. seji medjužnovietnamske konference v Celle — Saint — Cloudu je južnovietnamski predstavnik Nguyen Luu Vien (podpredsednik saigonske administracije) sprožil vprašanje o to-kov Paracel, kjer je prišlo do spopadov med saigonskimi četami in oboroženimi silami LR Kitajske. Saigonski predstavnik se s svojim nastopom verjetno računal na določen političen uspeh pri vietnamskem prebivalstvu, ker gre pač za zadevo, ki je pri srcu vsem Vietnamcem ne glede na njihovo politično opredelitev.

V nadaljevanju svojega govora je saigonski predstavnik ponovno predložil rok 20. julija za splošne volitve v Južnem Vietnamu. Nadalje naj bi prizadeti stranki takoj podpisali uvodni sporazum, ki bi ga potem obdelale tehnične komisije.

Predstavnik južnovietnamske začasne revolucionarne vlade ni sprejel teh predlogov, temveč je vztrajal, da je treba predvsem rešiti tekoča pereča vprašanja: osvoboditev političnih ujetnikov, zagotovitev izvajanja demokratičnih svoboščin ter ustanovitve tristranskega sveta za pobotanje v Južnem Vietnamu.

Tako se je tudi 38. seja končala brez vsakršnega uspeha. Saigonske oblasti vztrajajo pri svoji zamisli sklicanja volitev v juliju, nočejo pa izvajati drugih določil mirovnega sporazuma. Začasna revolucionarna vlada pa zahteva izpolnjevanje bistvenih sklepov pariškega sporazuma, kamor spada med drugim ustanovitev tristranskega sveta. Saigon se otepa vključitve v ta svet predstav-

nikov »tretje sile«, ki so vsi sovražno razporejeni do Van Thieuovega režima.

V Rim se je danes vrnila iz Se-vernega Vietnama delegacija predsedstva odbora »Italia« — Vietnam, ki ji je načeloval sen. Tullia Carotoni in ki so jo sestavljali sen. Franco Calamandrei, posl. Livio Labor (PSD), posl. Danilo Morini (KD) in dr. Angelo Gennari od vsedravnega sveta ACLI.

Tiskovni konferenci, ki jo je vodil posl. Riccardo Lombardi, so udeleženci potovanja v Hanoi pojasnili svoje vtise ter izrekli politične ocene, ki predstavljajo odločno obsodbo južnovietnamskega režima. Ta ocena italijanske delegacije pravi, da je treba prepisati sedanji položaj v Južnem Vietnamu saigonski administraciji, ki jo podpira Nixonova vlada, in ki noče izvajati pariških sporazumov. Saigonska administracija no-

če miru, pač pa izvaja vsak dan bombe napade z letali na vasi in kraje, kjer je oblast v rokah časne revolucionarne vlade. S temi napadi skuša preprečiti obnovo in gospodarsko dejavnost.

V teh razmerah obstaja nevarnost, da pride ponovno do odkritih vojnih sporadov, za katere bi bil odgovoren saigonski režim.

Spriču tega so udeleženci obiska v Saigonu menili, da morajo OZN in vse vlade, ki jim je pri srcu izvajanje pariškega sporazuma, zahtevati od Saigona, da spoštuje sprejete obveznosti.

Palermo, 25. — Ropari, ki se v teh dneh odpravljajo na delo, bodo redkokdaj ostali praznih rok. Konec meseca je in blagajne ustanov, tovarni in zavodov so nabite z denarjem. Po večerjanih drzni tatvini v Rimu, ki je nesla banditom skoraj pol milijarde lir, so se danes roparji sprevladali nad sičskimi deželno zakladnico, ki ima sedež v Palermu. Plen ni bil tako izdaten kot včeraj, kljub vsemu pa so spravili v malho dobrih 30 milijonov lir.

Banditi so vdrli v deželno zakladnico kmalu po povratku blaginikov, ki sta danes dvignila denar za plačilo obveščevalne službe. Bliskovito so se polastili torbe z denarjem in izginili skozi stranska vrata, ne da bi se prisotni zavedli, če so zbežali z avtom ali peš.

Krvoločnejši je bil rop v skladišču gorilnega olja, ki je last pa-jermški bratov Micheleja in Fulvia Chiare. Banditi so se prestrašili zaradi reakcije oropanih in začeli streljati proti nim. Nato so jo urno pobrisali praznih rok. Svinčenke so je opazile Micheleja Chiaro, njegov brat Fulvio pa je v življenjski nevarnosti, ker mu je krogla preluknjala črevesje in poškodovala hrbtenico.

Spriču roparskih podvigov, ki se stalno ponavljajo konec meseca, ko države in druge ustanove izplačujejo meze svojim uslužbencem, so »lemokršćanski« senatorji predložili zakonski osnutek, po katerem morajo državne ustanove plačevati mesečno plačo s čeki, da se omaji prevažanje denarja.

V utemeljitvi zakona senatorji namreč ugotavljajo, da so napadi na ljudi, ki prenašajo denar, najpogostejši pojav, saj gre za razmeroma nezahtevne podvige, zasluček pa je skoraj vedno izdaten. Samo v letu 1972 so banditi napadli nad 1.600 oseb in ustanov in se polastili skupno skoraj devetih milijard lir. Lani pa je se pojav še razširil.

ROME, 25. — Predsednik Toga general Eyedema je včeraj popoldne po naključju ušel smrtni. Njegovo letalo se je zrušilo med pristajanjem na letališču v Lomeju. V nesreči so štiri opotniki umrli, nekaj jih

Teroristične akcije v Ulstru

BELFAST, 25. — Neznani teroristi je včeraj pustil pred nosom britanskih vojakov tovrstni poln razstreliva v neki središčni belfaški ulici. Zanimivo je, da je neznanec nekaj minut prej telefonsko obvestil policijo, da bodo teroristi »pripravili prav tak atentat v tisti ulici. Ko so vojski dali alarm, je bil terorist še za volanom svojega tovornjaka in zaradi tega vojski niso pregledali njegovega vozila. Moški je pokorno zapustil »delovno mesto«, ko so vojski ukazali prisotnim, naj se oddaljijo. Nekaj minut pozeje je tovrstni eksploziral. Ponoči pa so počili trije peklenjski stroji v Londonu. Kljub večmesečni preiskavi londonski policisti še niso prišli na sled teroristom, ki so sprožili prvi val atentatov že avgusta lani.

VATIKAN, 25. — Vatikanski glasnik Alessandrini je danes demantiral vest, da ima papež Pavel VI. v načrtu potovanja v Koeln in v vzhodnoevropske države.

WASHINGTON, 25. — Ameriško državno tajništvo je sporočilo, da bo zunanji minister Kissinger 6. februarja obiskal Panamo.

Roparski napad na palersko deželno zakladnico

PALERMO, 25. — Ropari, ki se v teh dneh odpravljajo na delo, bodo redkokdaj ostali praznih rok. Konec meseca je in blagajne ustanov, tovarni in zavodov so nabite z denarjem. Po večerjanih drzni tatvini v Rimu, ki je nesla banditom skoraj pol milijarde lir, so se danes roparji sprevladali nad sičskimi deželno zakladnico, ki ima sedež v Palermu. Plen ni bil tako izdaten kot včeraj, kljub vsemu pa so spravili v malho dobrih 30 milijonov lir.

Banditi so vdrli v deželno zakladnico kmalu po povratku blaginikov, ki sta danes dvignila denar za plačilo obveščevalne službe. Bliskovito so se polastili torbe z denarjem in izginili skozi stranska vrata, ne da bi se prisotni zavedli, če so zbežali z avtom ali peš.

Krvoločnejši je bil rop v skladišču gorilnega olja, ki je last pa-jermški bratov Micheleja in Fulvia Chiare. Banditi so se prestrašili zaradi reakcije oropanih in začeli streljati proti nim. Nato so jo urno pobrisali praznih rok. Svinčenke so je opazile Micheleja Chiaro, njegov brat Fulvio pa je v življenjski nevarnosti, ker mu je krogla preluknjala črevesje in poškodovala hrbtenico.

Spriču roparskih podvigov, ki se stalno ponavljajo konec meseca, ko države in druge ustanove izplačujejo meze svojim uslužbencem, so »lemokršćanski« senatorji predložili zakonski osnutek, po katerem morajo državne ustanove plačevati mesečno plačo s čeki, da se omaji prevažanje denarja.

V utemeljitvi zakona senatorji namreč ugotavljajo, da so napadi na ljudi, ki prenašajo denar, najpogostejši pojav, saj gre za razmeroma nezahtevne podvige, zasluček pa je skoraj vedno izdaten. Samo v letu 1972 so banditi napadli nad 1.600 oseb in ustanov in se polastili skupno skoraj devetih milijard lir. Lani pa je se pojav še razširil.

ROME, 25. — Predsednik Toga general Eyedema je včeraj popoldne po naključju ušel smrtni. Njegovo letalo se je zrušilo med pristajanjem na letališču v Lomeju. V nesreči so štiri opotniki umrli, nekaj jih

PRODAJALA JE SOPROGU ZAKONSKO DOLŽNOST

Uslužbenec nekega minchenškega hotela je zahteval pred sodiščem razpoko, ker ga je žena prisilila, da je plačal za vsako spolno obveščanje. Ko do-kaže, da je moški prinesel sodnikom ženo, beliznico, v katero je skrbno vpišoval, izredne dohodke. Cena njene prijaznosti je bila 40 marek (okrog 8.000 lir), enkrat na teden pa je pri-znala možu 50-odstotni popust, če je bil slučajno v finančnih težavah.

Sodnik, ki je vodil pravdo, je razsodil res sodilnico: ob-sodil je ženo, ker se je vedla kot pocenitica, istočasno pa je obso-dil tudi možaka, ker je op-soval ženo vsakokrat, ko je moral seči po listnici.

PREUSMERITEV

Dvesto kolimbijskih pezo-ov (okrog 5.000 lir) in roza bri-sača so »instrumenti«, s ka-terimi je Jose Raimundo Tapias Canon preusmeril v Havano letalo kolimbijske družbe »Aeropescas«.

Tapias se je pojavil na leta-lišču z 200 pezi v žepu in roza bri-sačo, v katero je zaviil puško. Ko bi moral pod »metal-detectorja« je ponudil policistu zvezetih bankovcev, tako da mu ni bilo treba na pregled. Gu-sar je tako med poletom lahko prilekel orožje na dan in ukazal pilotu, naj pristane v Havani. Policaj je zaslžil 5 tisoč lir, letalsko družbo pa je preusmeritev stala 20.000 do-larjev (skoraj 13 milijonov lir).

TAT

Da bi okradel nekega av-stralskega duhovnika, se je ita-lijanski emigrant Musumeci preoblekel v muno. Pobožna o-bleka pa ni preprečila bistro-vnega duhovnika, zlasti še, ker je izpod črne halje ški-tilo dvojje mišičatih in kosma-tih nog. Pa tudi početje sum-ljive mune ni bilo nič kaj ob-čajno: redovnica je hlastno pol-nila veliko torbo z dragocenost-mi, svetimi in posvetnimi, ki jih je imel duhovnik doma.

OBISK, KI SI GA REDOVNIKI NISO ŽELELI

Izdaten plen za drzne tatove ki so vlomili v baziliko v Loretu

Dolgoprstežni so odnesli tudi rumeni majici, ki sta ju Bartali in Nencini osvojila na Touru

LORETO, (Ancona), 25. — Neznanci so danes poneli vlomiti v zakladnico katedrale v Loretu in se polastili kelihov in zlatih nakita neprecenljive vrednosti. Tatovi so prebili pod zakladnice, se polastili izdatnega plena in izginili v noč, ne da bi jih kdo opazil pri njihovem početju. Tatvino so od-krili čuvaji, ki pomoči niso v službi, šele danes zjutraj.

Zakladnica, ki ji tudi pravijo Pomaranciova sobana, ker jo je po-slikal znani slikar, je ob strani ba-zilike. V nji hranijo dragocen